Bugünkü sayımızda

Gençlik Sayıfası

VAKIT

Yarınki sayımızda

Türkçenin yapısı hakkında düşünceler

Yazan : Ali Haydar Emir

16 ncı Yıl * Sayı : 5471 | *Tahrir Telefonu: 24379* | PAZAR, 2 NİSAN - (4 üncü ay) - 1933 | *İdare Telefonu: 24370* | Sayısı 5 Kuruş

Almanya ile Yahudilik âleminin çarpışması

Almanyada Hitler fırkası ile Alman Yahudileri arasında başlıyan dahilî mücadele pek kısa zamanda bir umumî harp manzarası aldı. Hitler fırkası iktidar mevkiine geçtikten sonra Almanyadaki Yahudi memurların azli, Yahudi tüccarlara karşı boykot ve saire şekillerinde meydana çıkan düşmanlık hareketi gün geçtikçe ehemmiyetini arttırdı. İlk zamanlarda Alman ya için dahilî bir hâdise mahiyetinde olan bu mesele başka memleketlerde Yahudilerin mukavemetine maruz kaldı. Bu suretle Almanyada millî sosyalist fırkasının ortaya çıkardığı mücadele şimdiye kadar tarihin kaydetmediği derecede büyük ve mühim bir yahudi düşmanlığı şeklini aldı.

Almanyada başlıyan bu Yahudi aleyhtarlığının sebebi nedir?

Malûmdur ki, umumî harp neticesinde imparatorluk idaresi yıkıldıktan sonra Almanyada iktidar mevkiine sosyalistler geçmiştir. Sosyalistlerin hâkimiyeti son günlere kadar devam etmiştir. Bu müddet zarfında Almanyada Yahudiler iktidar nüfuzundan çok istifade etmişlerdir. Eski Alman aristokrasisi yerine âdeta yeni bir Yahudi zengin sınıfı gelmiştir. Bir kere bu vaziyet Almanlara dokunuyor. Onun için Hitler fırkasını teşkil ederken halk tabakası için de sezdiği bu düşmanlıktan istifade etmek istemiş, programına Yahudi düşmanlığını bir madde olarak koymuştur.

Fakat Almanlar meselenin bu cihetini açıkça itiraf etmiyorlar. Onlar kendilerinin Yahudilere değil, komünistlere düşman olduklarını, komünistlerin başında eksériyetle Yahudiler bulunduğu için komünist düşmanlığının bir nevi Yahudi düşmanlığı şeklini aldığını söylüyorlar.

Eğer meselenin esası sadece komünistlikten ibaret olsaydı. komünist olan Almanlar ile komünist olan Yahudiler arasında hiç bir fark gözetilmezdi, Hepsine karşı ayni kanun silâhı kullanılırdı. O vakit tabii ortaya komünist düşmanlığından başka bir de Yahudi düşmanlığı meselesi çıkmamış olurdu.

Bununla beraber Hitler hükûmetinin tarzı hareketi kendi hesabına da basiretkârane olmamıştır. Çünki komünizm düşmanı olarak iş başına geçen Hitlerciler esasen Rusya ile ister istemez karşılaşmak, diğer taraftan (Versay) muâhedesinin ahkâmını kaldırmak için de Fransa ve küçük itilâf devletleri ile uğraşmak mecburiyetindedir. Hitler Almanyası şimdi bütün dünyaya şamil bir Yahudi düşmanlığı meselesi ihdas etmekle kendi aleyhine hareket eden mücadele kuvvetlerini gene kendi elile arttırmış oluyor.

Galiba Almanlar bu hatalarını kendileri de takdir ettikleri için son bir iki gün içinde Yahudi aleyhtarlığı hareketini değiştirdiler. İlk günlerde Almanlar Yahudilere karşı açıktan açığa meydan oku-

Mehmet Asım

(Devamı 2 inci sayıfada)

Büyük Millet Meclisinde

Maarif Vekili mektep kitapları işi hakkında izahat verdi

ANKARA, 1 (A. A.) — M. Meclisi bugün Kâzım Paşa Hazretlerinin riyasetinde toplanmıştır.

Romada Toplanacak beynelmilel parlamentolar iktisat konferansına Millet Meclisi namına Rasih (Antalya), Mustafa Şeref (Bordur), Ziya Cevher (Çanakkale), Edip Servet (Gümüşhane), Ziyaettin (İstanbul), Nuri (Maraş), Ali Rıza (Mardin), Beylerin iştirakleri hakkındaki riyaset divanı tezkeresi okunmuş ve bazı mebusların mezuniyetleri tasvip olunmuştur.

Askerî ve mülkî tekaüt kanununun 30 ve 42 inci maddelerile muvakkat 5 inci maddenin tezyili ve 1436 numaralı kanunla ihracına mezuniyet verilen bonoların 314,16 liraya iblâğı hakkındaki kanun lâyihaların geri verilmesine dair Başvekâlet tezkereleri okunmuştur.

Anadolu — Bağdat demiryolları ve Haydarpaşa liman ve rıhtım idaresinin 1927 Evkaf umum müdürlüğünün 1928 hesabı katîlerine dair kanun lâyihalarile divanı muhasebat encümeni mazbataları müzakere ve kabul edildi. Hükûmetçe verilmiş olan imtiyazlara müteallik mukavelelerde yazılı vergi ve resim maafiyetlerinin mer'iyeti hakkındaki kanun lâyihasının, bu hususta yeniden kanun yapılmasına ihtiyaç görülmediği cihetle hükûmete geri verilmesine dair bütçe encümeni mazbatası okunmuş ve kabul edilmiştir.

Tek kitap işi

Bundan sonra mektep kitapları-nın Maarif Vekâletince tab'ı hakkındaki kanun mucibince Maarif bütçelerine konulmuş olan mütedavil sermayeye ait kanunun müzakeresine geçilmiş ve bu münasebetle söz alan Maarif Vekili Reşit Galip Bey demiştir ki:

"Maarifimizin en büyük dertlerinden biri de mektep kitaplarının vaktinde basılarak yetiştirilmesidir.

Bu çok ıstırap verici derdin önüne geçilmek için Maarif Vekâletince alınmış bazı tedbirler vardır. Bunlardan bir kısmı müstacel mahiyette değildir. Fakat bir tanesi Devlet matbaasının işletme kredisine aittir, ki pek müstacel mahiyetindedir. Önümüzdeki sene mektep kitaplarının vaktinde basılabilmesi ve yerlerine yatiştirilebilmesi için bunların şimdiden tab'ına başlanılması lâzımdır. Bunun için de bu işi yapacak olan Devlet matbaasının geniş bir kudrete erişmesi icap eder.,,

Vekil Bey, Devlet matbaasının millî bankalar nezdinde 350 bin liraya üç sene müddetle açacağı hesabı carilere Maliye Vekâletince kefalette bulunulması hakkındaki kanunun müstaceliyetle ve tercihan müzakeresini istemiştir. Bu münasebetle söz alan bir mebus Devlet matbaasının mektep

(Devamı 2 inci sayıfada)

V A K I T

Bayramertesi, Pazar günü

Yeni romanının tefrikasına başlıyor

K i m s e s i Z

Bu senenin en güzel, en meraklı romanlarından biridir.

S e l â m i I z z e t

Bu eserinde zarif bir genç kız tipini çok canlı yaşatmıştır.

K i m s e s i Z

Türk kızının. Türk erkeğinin, Türk ailesinin romanıdır.

DİLİMİZ

22 inci liste

ANKARA, 1 (A.A.) — Karşılıkları aranacak Arapça ve Farsça kelimelerin 22 numaralı listesi şudur:

1 — Abes
2 — Abus
3 — Acayip
4 — Acaba
5 — Acele
6 — Acemi
7 — Aciz (Acz)
8 — Adalet
9 — Âdet
10 — Âdeta
11 — Âdî
12 — Afiyet

Listelerde çıkan kelimelerden manaları birden fazla olanların her manası için ayrı karşılıklar ileri sürülebilir.

Karşılıkları gönderen zatların gönderdikleri karşılıklardan duyulmuş, işitilmiş olmıyanları, hangi kaynaklardan aldıklarını göstermeleri.

[Bulduğumuz kelimeler ve okuyucularımızın gönderdiği karşılıklar beşinci sayıfamızdadır.]

Bahar geliyor

— Bulutlar dağılacak mı dersin ?.. Şemsiyeyi açalım mı, kapatalım mı?

Almanyada Yahudilere boykotaj dün başladı

Şehrimizdeki nümayiş teşebbüsleri hakkında dahiliye vekilinin beyanatı

Berlin 1 (A. A.) — Volf ajansı bildiriyor:

Yahudi mağaza ve dükkânlarına yapılması kararlaştırılan boykot, bu sabah saat 10 da başlamıştır. Bu mağaza ve dükkânların önünde milliyetçi sosyalist teşkilâtı azası, gözcülük edip nöbet beklemektedir. Bu mağaza ve dükkânlara Almanca "Kendinizi koruyunuz, Yahudilerden alış, veriş etmeyiniz,, ibareleri yazılmış büyük levhalar asılmıştır.

Bu mağaza ve dükkânlardan bir çoğu kapalıdır.

Halk bu müdafaa hareketi dolayısile verilmiş talimata her yerde riayet göstermektedir. Bu talimat, milliyetçi sosyalist fırkasının demir gibi kuvvetli zabtı rabtı sayesinde sükûn ve intizam içinde tatbik olunmaktadır.

Çünkü boykotaj tedbirinin yerine getirilmesine nezaret edenlerin Yahudi mağaza ve dükkânlarına girmesi yasak edilmiştir. Cebir ve şiddete müstenit hareketler, ağır surette cezalandırılacaktır.

Şükrü Kaya Beyin beyanatı

İSTANBUL, 1 (A.A.) — Şehrimizde bulunan Dahiliye vekili Şükrü Kaya Bf. İstanbulda yapılacağı rivayet edilen Yahudi dostluğu ve aleyhtarlığı nümayişleri hakkında Anadolu Ajansının bir muhabirine şu sözleri söylemiştir:

"Böyle bir tasavvurdan haberdar olduk. Bu teşebbüslerin, ciddî ve aklı başında insanların işi olabileceğini ummadık. Çünki başka memleketlerdeki unsurlar veya partiler arasındaki münasebetler ve hâdiseler Türk vatandaşları arasında fili hiç bir akis uyandıramaz. Türk vatandaşlarının milli ve siyasi sahalardaki fili hareketleri Türk hudutlarını aşmaz. Hiç bir memleketin dahili işlerine karışmamak ve hiç bir yabancıyı öz işlerimize karıştırmamak en esaslı bir prensipimizdir.

Türkiyede oturan yabancı misafirlerimiz, Türklerin ve Türk kanunlarının sehabetkâr himayesindedirler.

Misafirlerimizin kendi memleketlerindeki ırki, siyasi ve içtimai cereyanlara karşı hisleri ve fikirleri ne olursa olsun, onların fili tezahürlerini ve nümayişlerini burada göstermelerine yalnız kanunlar ve beynelmilel mevzuat değil bilhassa kendi nezaket ve istirahatlerini muhafaza etmek endişeleri de mânidir.

Milliyetçi sosyalist teşkilâtı azası, kamyonların içinde sokakla

(Devamı 6 mcı sayıfada)

Deniz lisesini bitirenler

Dün merasimle kılıç kuşandılar, gemiye bindiler

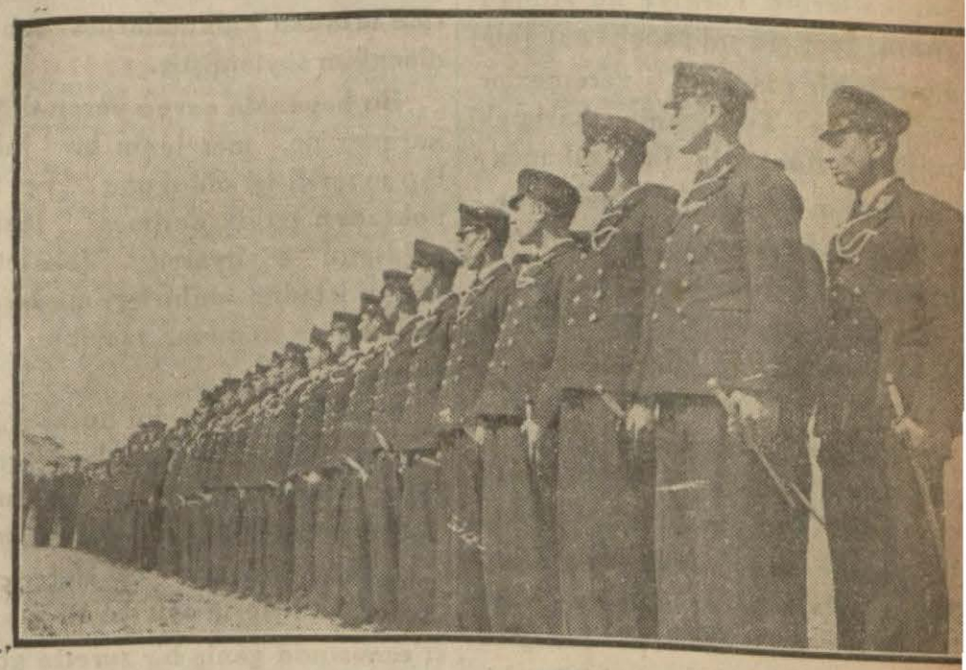

Deniz Lisesinin yeni mezunları

Dün Heybeliadadaki Deniz lisesinde 932 - 933 senesi mezunlarına kılıç takma ve şehadetname dağıtma merasimi yapılmıştır. Merasimde harp filosu kumandanı Miralay Şükrü Beyle bir çok bahriye zabitlerimiz ve davetliler hazır bulunmuşlardır. Merasime tam saat on dörtte başlanmıştır. Harp filosu kumandanı Miralay Şükrü Bey Heybeli önünde demirli bulunan Hamidiye kruvazöründen istimbotla mektebe gelmiş ve mızika ile karşılanmıştır.

Şükrü Bey kendisini selâmlıyan talebeye:

— Merhaba arkadaşlar!

dedikten sonra bir teftiş yapmış ve üzerinde kılıçlarla şehadetnamelerin bulunduğu masanın başına geçmiştir.

(Devamı 2 inci sayıfada)

Mezunlar diplomalarını alıyorlar

Almanya ile Yahudilik âleminin çarpışması

(Başmakaleden devam)

yorlardı. Sonradan kendilerinin mütecaviz değil, müdafaa vaziyetinde bulunduklarını söylemeğe başladılar. Şimdi de şayet Almanya haricindeki Yahudiler Almanlara karşı düşmanlıktan vaz geçerlerse boykotajdan bütün bütün vazgeçileceğini söylüyorlar.

İşin buraya kadar izah ettiğimiz ciheti Türkiye için tamamen haricî bir meseledir. İnsanî noktai nazardan Yahudi düşmanlığının Almanyada tatbik edilen şeklini tasvip etmek mümkün değildir. Bununla beraber Almanyada cereyan eden hâdiseler bu memleket için dahilî bir mesele olduğundan buna hariçten müdahale edilemez.

Şu kadar var ki, evelki gün Almanyadaki Yahudi düşmanlığı garip bir şekilde Türkiyeye sirayet etmek istidadını göstermiştir. İstanbulda bulunan bazı Hitler taraftarı Almanların Türkiyedeki Yahudiler hakkında nümayiş yapacaklarından, diğer taraftan bazı Yahudilerin de Almanlar aleyhine harekete geçmek istediklerinden bahsedilmiştir. Bu itibarla zabıtanın bu Yahudi düşmanlığı meselesi ile meşgul olması lâzım gelmiştir.

Bu hâdiseler karşısında bizim samimî düşüncemiz şudur: Türkiyedeki Yahudiler Almanyada ırktaşlarının maruz kaldığı muameleleri takbih edebilirler. Orada mezalim gören Alman- Yahudilerine karşı merbutiyet hisleri gösterebilirler. Hattâ şu veya bu müessese ile ferdî olarak ticarî muamelelerini de kesebilirler. Fakat Türkiyedeki Yahudilerin Almanyada cereyan eden hâdiselere karşı duyguları neden ibaret olursa olsun hareketlerine Türkiye ile Almanyanın dostane münasebatını ihlâl edecek bir manzara veremezler. Her halde Türkiyenin hariçteki millî menfaatlerini ihlâl edemezler. Bunun gibi Türkiyede bir ecnebî misafir sıfatile bulunan Almanlar da Hitler fırkasına ve taraftarlarına karşı merbut olabilirler. Fakat onların Hitlercilere gösterecekleri bu merbutiyet te Almanyada cereyan eden dahilî mücadeleleri Türkiyeye nakledeeck derecede ileri gidemez. Herkes bilmelidir ki, Türkiyede bulunan Yahudiler Türkiye tabiiyetindedir. Onlara hariçten gelecek her hangi şekilde bir zarar Türkler tarafından asla hoş görülmiyecek ve müsamaha edilmiyecektir.

Mehmet Asım

Tekaütlük ve yaş tashihi meselesi

Askerî ve mülkî tekaüt kanununun 62 ve 65 inci maddelerinin tefsiri vilâyete bildirilmiştir. Tefsir şudur:

"Tekaüde istihkak için geçmesi şart olan müddetler başladıktan sonra, gerek tezkeresinde yazılı seneyi değiştirmek, gerek nüfus tezkeresinde mukayyet olmıyan doğumun ay ve gününü tespit etmek suretile vâki olacak tashihler tekaüt muamelesine müyesser olamaz.„

SON HABERLER

VAKIT' ın Hususî Telgrafları

Ankara civarında zengin kömür madenleri var

Bulunan bu kömür madeni Zonguldak kömürü cinsine yakın cinstedir

ANKARA, 1 (Hususî) — Etimes'ut nahiyesine bağlı Karalar ve Kışla köylerine yaptığım kısa bir seyahatte bu civardaki Soğucak köyü eteğinde zengin bir maden kömürü damarı bulunduğunu öğrendim. Köylülerin ve nahiye müdürünün verdiği izahata göre bu damardan çıkarılan kömürün cinsi Ankarada satılan Zonguldak, İngiliz ve Alman kömürleri cinsine yakındır. Köylüler bu kömürleri kazma ve kürekle çıkararak tezekle karıştırıp yakmaktadırlar. Ayrıca bir araba dolusu kömürü sekiz liraya satmaktadırlar. Damar meşgul olunmağı ve işlenmeği ihmal ettirmiyecek derecede zengindir.

Yeni müzeler

Mersin ve Vanda iki yeni müze açılacak

ANKARA, 1 (Hususî) — C. H. Fırkası Mersin teşkilâtının Maarif vekâletine yaptığı bir müracaat üzerine Mersinde bir müze açılmasına karar verilmiştir. İçelde bir depo yapılarak eski eserler burada toplanacak, iyileri Mersin müzesine, çok kıymetlileri de Ankara müzesine taşınacaktır. Şark vilâyetlerinde bulunmuş ve bulunacak olan eski eserler de Vanda açılacak bir müzede toplanacaktır.

İzmir meclisinde

Belediye reisi temasları hakkında izahat verdi

İZMİR, 1 (Hususî) — Şehir meclisi bugün toplandı. Cuma günü Ankaradan gelen Belediye reisi Behçet Salih Bey, İzmir belediyesine ait işler etrafında, Ankarada yaptığı temaslar hakkında izahat verdi. Otobüs işletme imtiyazı, rıhtım ve körfez vapurları idaresinin belediyeye verilmesi teşebbüslerinin iyi karşılandığını, daha bir çok meselelerin intaç edildiğini söyledi.

B. M. Meclisinde

(Birinci sayıfadan devam)

kitapları işile uğraşmasının doğru olmadığını, kitapçıların bu işi daha seri bir surette yapmakta bulunduklarını, alınacak bu tedbirin ayni zamanda tâbileri müşkül bir vaziyete sokacağını ve binnetice ortadan kalkmalarına sebep olacağını söylemiştir.

Bu beyanata cevap veren diğer hatipler de, meselenin bir inkılâp maarifi işi olduğunu ve bu noktadan tetkik edilmesi lâzım geldiğini söyliyerek Vekâletin almak istediği tedbirleri müdafaa etmişler ve kanunun tasvibini istemişlerdir.

Reşit Galip Bey, bu hususta ileri sürülmüş olan itirazlara cevap vererek mektep kitaplarının hazırlanışı, basılışı, tavzi ve satılışı işleri üzerinde Vekâletçe alınmış tedbirlerin meclisi âliye arzı esnasında geniş bir surette görüşmek mümkün olacağını işaret ettikten sonra demiştir ki:

"— Çok ehemmiyetli ve memlekete şamil bir mevzu üzerinde yüründüğü içindir ki, bu hususta hazırlanmış olan kanunu vekiller heyetine arzetmeden evvel matbuata verdim. Alâkadar herkes, bütün vatandaşlar, üzerinde uzun uzadıya uğraşmıya vakit bularak koyduğumuz esaslarda tenkide mütehammil noktalar varsa tashih edilmek üzere mülâhazalarını bize bildirsinler diye. Bu itibarla bu cihetlere temas eden mütalealar için önümüzde geniş fırsatlar vardır.„

Vekil Bey bundan sonra alınan tedbirlerin kitapçılığı sarsacağı hususundaki iddiaya cevap vererek şöyle demiştir:

"— Bizi kitap tâbilerini yakıp kül etmekle itham ettiler. Böyle bir suikast siyaseti Maarifte yoktur. Bunu tekzip ederim. Bilâkis tâbilerin korunması Maarifin esaslı vazifelerinden biridir. Bu sahayı bir harp meydanına çevirirsek kendi irfan hayatımızı sarsmış oluruz. Böyle bir şey bizden sadir olmıyacaktır.„

Kanun reye konularak kabul edilmiştir.

Afyon - Antalya demiryolları lâyihası

Bunu müteakip Afyonkarahisar — Antalya demiryolunun en çok dört senede ikmal edilmek üzere normal genişlikte inşası için 25 milyon liranın sarfına ve gelecek senelerde de teahhütlerde bulunulmasına mezuniyet veren kanun müzakere ve kabul edilmiştir. Kanunun müzakeresine başlanırken söz alan hatipler kanunun çoy yerinde olduğunu söylemişler ve meclise bu tekliflerde bulunduğundan dolayı hükûmeti takdir ve tebrik etmişlerdir.

Elâzize demiryolu

Fevzipaşa — Ergani hattının Elâzize bağlanması hakkındaki kanunun kabulünü müteakip Nisanın önuncu günü toplanmak üzere içtimaa nihayet verilmiştir.

Rusyada tevkif edilen Ingilizler casus mu?

LONDRA, 1 (A.A.) — Moskovada tevkif edilen İngiliz mühendislerinin casusluk, tahripkârlık, irtikâp ve suikast suçlarile ittiham edilecekleri öğrenilmiştir.

Kayseride Sinan ihtifali

KAYSERİ, 1 (A.A.) — Kayserinin öz evladı koca Sinan için dün canlı bir ihtifal yapılmıştır.

Başvekâlet

Teşkilâtı hakkında yeni bir lâyiha

ANKARA, 1 (Hususî) — Başvekâlet teşkilâtına dair ve teadül kanununa göre hazırlanmış olan kanun lâyihası Büyük Millet Meclisine verilmiştir.

Lâyihaya göre başvekâlet teşkilâtı müsteşarlıkla, muamelât umum müdürlüğü ve hususî kalem, kararlar, yazı işleri, neşriyat, evrak ve hazinei evrak, daire ve levazım müdürlükleri ve hususî kanunlarla başvekâlete bağlanmış olan dairelerdir. Lâyihada her dairenin göreceği işler ayrı ayrı gösterilmiştir. Lâyihaya merbut cetvelde memurların derece ve maaşları gösterilmiştir.

Başvekâlette halen çalışan ve işlerinden ayrılmaları caiz olmıyan memurlar her dört senede bir aldıkları maaş emsali hasılının muayyen nispetinde zam göreceklerdir. Bu zam yüzde sekizle on arasında olacaktır. Ayni cetvele göre başvekâlet müsteşarının derecesi birinci, maaşı 150 lira olacaktır. Diğer müdürlerin dereceleri altıncı ve maaşları 70 şer lira olacaktır.

Izmirde bir mesele

Esnaf bankasındaki ihtilâf neden ileri geliyor

İZMİR, 1 (Hususî) — Ticaret müdürü Saffet Bey bugün Ankaraya gitti.

Esnaf, Ahali Bankası senelik toplantısında idare meclisi azasile hissedarlar arasında çıkan ihtilâf hakkında iktısat vekâletine izahat vereceği anlaşılıyor.

Birinci umumî müfettiş

ANKARA, 1 (Hususî) — Birinci umumî müfettiş Hilmi Bey Bayramı Ankarada geçirmek için buraya gelecektir. Diyarıbekirden hareket ettiği haberi gelmiştir.

Izmirde bir Yunan takımı

İZMİR, 1 (Hususî) — Apollon isimli Yunan takımı Bayramda üç maç yapmak üzere buraya gelecektir.

Vekiller heyeti toplandı

ANKARA, 1 (Hususî) — Vekiller heyeti bugün toplandı. Eldeki acele işleri müzakere ve intaç etti.

Amerikada haftada beş gün çalışılacak

VAŞHINGTON, 1 (A.A.) — Ayan meclisi kavanin encümeni, beş günlük çalışma haftası ve beş saatlik çalışma günü tesis eden kanun lâyihasını kabul etmiştir.

Rus edibi tetkikata başladı

İZMİR, (VAKIT) — Türkiye ve Türk inkılâbı hakkında bir eser yazmak için tetkiklerde bulunmak üzere şehrimize gelen Rus edip ve muharrirlerinden M. Nikolin tetkiklerine başlamıştır.

Rus edibi konsolosla birlikte şehrimizde bazı ziyaretlerde bulunmuş ve yazacağı eserin mevzuu üzerinde bazı malûmat toplamıştır.

Deniz lisesini bitirenler

(Birinci sayıfadan devam)

Yüzbaşı Muhlis Bey talebelerin ayrı ayrı numaralarını okumuş, sınıf muallimleri yüzbaşı Asaf Bey talebelere kılıçlarını takmış, mektep kumandanı Hidayet Bey de şehadetnamelerini vermiştir. Bundan sonra birinci gelen Bülent Muhtar Beye bir dolma kalem, resim ve edebiyattan birinci gelen dört efendiye de "Deniz korsanları,, isimli kitap hediye edilmiştir.

Bundan sonra harp filosu kumandanı Miralay Şükrü Bey şöyle bir nutuk söylemiştir:

"Efendiler;

"Şimdiye kadar nazari olarak çalıştınız. Bundan sonra da ameli hayata başlıyacaksınız.

Iedadımız yelken gemilerile bütün dünya hâkim olmuştu. Sizin de asri vesaiti öğrenmeniz lâzımdır. Her şeyden evvel yüksek kumandan olmıya ve iyi bir gemici gibi yetişmiye çalışınız. Her yerde üniformanın şerefini muhafaza etmenizi ister ve muvaffakiyetler temenni ederim.„

Miralay Şükrü Beyden sonra mektep kumandanı Hidayet Bey de şu nutku söylemiştir:

"Deniz lisesini bitiren sevgili talebeler!

"Denizle savaşmak güçtür, bu güçlüğü yenmek Türk sancağının ününü saklamak, atalarımızın kazandığı şanı yüceltmek lâzımdır. Bu vazife bugünden itibaren deniz kuvvetleri arasına girmiye hak kazananlara dönüyor. Bu büyük işi başaracak olan sizleri selâmlamakla derin bir sevinç duyuyorum. İmtihanların verdiği neticeler, sizlerin bilgi kudretiniz hakkında beslediğim kanaatleri kuvvetlendirdi. Ulu Gazi yurdumuzun korunmasını ve yüceltilmesini gençlerin omuzlarına yüklettiyordu. Gazinin gençlerden beklediğinin, elde ettiğimiz imtehan verimlerine göre çok yerinde olduğunu görerek seviniyorum. Sizden deniz kuvvetlerinde değerli unsurlar olmanızı istiyoruz. Mevcut azim ve iradenizle ilmi ve ahlâki kifayetiniz bu oruzun husule geleceğinde bizi şüpheye düşürmemektedir.

928 senesinden itibaren liseye tahavvülden mektebimiz sizlerle dördüncü sene çıkanlarını veriyor. Bu suretle memleketin umumî ... nevver yurtdaşların bilmesi lâzım gelen bilgilerle silâhlanmış dört senelik mezunlarımızın adedi 161 dir. Bunlardan 83 ü güverte, 70 şi makine, yedisi hekim, ikisi levazım sınıfına ayrılmış, üçü makine tahsili için Avrupaya gönderilmiştir. Bu sayının kemiyeti az bile olsa keyfiyet itibarile çok değerli olduğuna eminiz. Aramızdan acı bir şekilde ayrılan zavallı Necminin hatırasını yad ederek muvaffakiyetten muvaffakiyete koşacaklarında şüphe etmediğimiz sizleri de denizin yıpratıcı enginleri içerisinde daima kuvvetli ve iradeli, daima çalışkan ve daima memleket için fedakâr görmek isteriz.„

Nutuklardan sonra mezunlar bir geçit resmi yapmışlar ve arkadaşlarının alkışları arasında mektepten ayrılarak Hamidiye kruvazörüne gitmişlerdir.

Hamidiyede mektep kumandanı Hidayet Bey mezun talebeleri teslim etmiştir. Mezunlar Hamidiye kruvazörüne girerlerken toplarla selâmlanmışlar ve bu suretle merasim bitmiştir.

Mezun Efendilerin isimleri şunlardır:

Ferit İbrahim, Murat Salih, Fethi Hüseyin, Fuat Kemal, Muhlis Tevfik, Adli Hasan, Namık Muzaffer, Vedat Şakir, Reşit Cemal Ferit İbrahim, Hüsnü Hasan, Şemsettin Rifat, Nejat Saffet, Ferdi Ferit, Fânî Muhsin, Nahit Recai Nihat Nuri, Celâl Halit, Bahri Ali Cemal Hüseyin, Basri Ahmet, Bülend Muhtar, Rüstem Reşat, Cahit Etem, Feyzi Mustafa, Kemal Ali Münir Mustafa, İskender Hakkı Hayati Kudret, Hayri Ulvi, Kemal Hakkı, Fehmi Zekeriya, Mustafa Emin, Tahir Hamdi, Şerafettin Fazıl Rıdvan, Emin Hilmi, Tarık Ali, İzzet Sabri, Cahit Mustafa Hasan Hamza Efendiler.

Amerikada bir facia daha

NEV-YORK, 1 (A.A.) — Missisipi hükûmeti arazisinde şiddetli bir fırtına olmuş ve birçok köyler yıkılmıştır. Altmış ölüyle yüzlerce yaralı vardır.

IŞARETLER

İstikamet Ren marş marş!

Hele bakındı şunlara: İstanbulda topu, topu iki mangayı bulmıyan Hitlerci varmış! Olur a; kim kimin itikadına, kimin düşüncesine karışır. Biz kimsenin kafasına bayrak takmak niyetinde değiliz. Varsınlar canlar kollarına (Nazi) ungununu taksınlar. Başlarına külâhlar geçirsinler, isterlerse heybetli görünmek için ayaklarına da çıngırak taksınlar nemize lâzım bizim... Amma velâkin İstanbulda, yabancı bir memlekette oturan bu yabancı adamların bir memleketin siyasî haklarından vatandaşlar gibi, başka bir vatan hesabına istifade etmeğe hakları yoktur. Biz memleketimizde ecnebîlerin medenî haklarını kabul ediyoruz. Yani fertlerin masuniyetini, mesken masuniyetini, bazı kayıtlarla iş hürriyetini, ticaret serbestliğini kabul ediyoruz. Fakat bir memlekette ecnebîlerin yapamıyacakları bir takım işler vardır. Meselâ hiç bir yabancı bizim meb'us intihabatımıza karışamaz. Hiç bir ecnebî siyasî tahrikât yaparak memleketimizde siyasî bir fırka kuramaz. Hiç bir yabancı Türkiyede siyasî mahiyet alacak gösterişler yapamaz. Bunlar Pek basit hakikatler amma görüyoruz ki memleketimizde bunları bilmiyen, ve memleketimizde sanki kendi vatanlarında imiş gibi iş görmek istiyen bazı Almanlara rastgeliyoruz. İşte Cuma günü Hitlercilerin yapmak istedikleri nümayiş!

Hitlerciler Yahudi düşmanı imiş! Yahudi ırkına savaş açmış ! Âlâ, fakat bu dava, karışık bir dava!

Türkiyenin esas teşkilâtı ırk tanımaz Türk tanır, Türkiyenin kanunlarına uyan, Türkiyenin vatandaş hakkını tanıyan insanlar kanun önünde Türktür. Bir manada Türkiyede Türk ırkından gelmiyen Türkler de bulunabilir. Türkiye Devlet olarak vatandaşların hakkını korur. Binaenaleyh cuma günkü Hitlerci mitingi Türkiyenin siyasî mukadderatına pek yakından ilişiği olan bir iştir.

Şehrimizde oturan yabancıların Türkiyede böyle bir işe el uzatmamaları bir nezaket meselesi idi. Bu nezaketsiz teşebbüse Türk polisi pek incece cevap verdi.

* * *

İstanbulda kendilerini Berlin, veya Hamburg sokaklarında sanmak istiyen akılları başlarından İstanbulla Berlin kadar uzak dolaşan insanların Türkiyeyi çok iyi bilmeleri lâzım gelir.

"Sevr" in uçurumunu kanla dolduran, galiplere ilk önce:

"— Selâm dur! diyen Türkiyenin istiklâl davasında ne kadar kıskanç olduğunu hatırlamaları lâzım gelirdi. Biz bu kıskançlığı ikinci, üçüncü, beşinci, yüzüncü derece meselelerde de hatırlıyacağız. En ufka meselelerde bile Türkiyede Türk vatandaşı, ve Türk kanunu hâkimdir. Biz bu hâkimiyeti Ankara bozkırından İzmir yalısına adım, adım boğaz boğaza dövüşe dövüşe inerek aldık. Onun için "Kurtuluşun,, ne olduğunu biliyoruz.

Muahedeleri bozmak için Berlin ve yahut Viyana sokaklarında nara atmadık.

Dünyaya meydan okumak için Taksim meydanını seçen kahramanlara biricik tavsiyem:

— Dostlar haydi istediğiniz garp cephesinde sizi bekliyor. İstikamet (Ren) Marş Marş!

Sadri Etem

San'at âleminde

Darülbedayi

Artistler dün Anadolu türnesine çıktılar

İstanbul şehir tiyatrosu olan Darülbedayi, bu senenin tiyatro mevsimini evelki akşam kapatmıştır. Son gece, sanatkâr Behzat Hâkî Beyin sahne hayatına girişinin yirmibeşinci yıldönümü Tepebaşı tiyatrosunda kutlulanmış, Vali Muhittin Bey ile birçok münevver ve güzide şahsiyetler ve malî müesseseler müdürleri hazır bulunmuşlardır. Tiyatro muharrirlerinden Kemal Emin Bey, Behzat hakkında kısa bir nutuk söylemiş, Hâzım Bey Behzadın jübileşi mevzulu Karagöz oynatmış, şehir tiyatrosu sanatkârları Kanlı Nigâr isimli orta oyununu oynamışlar, Mulyerden Ahmet Vefik Paşanın adapte etmiş olduğu Merakî isimli komediden, Üç saat operetinden bazı kısımları temsil etmişlerdir.

Sofya millî tiyatrosu, Bulgar operası, Filibe tiyatrosu sanatkârlarından Mösyö ve Madam Cirkof Ocakof, Kostanza Kiruva, Mösyö ve Madam Boris Mihailof Bulgar sahne sanatkârları namına murahhas olarak ve sırf Türk sanatkârının yirmi beşinci yıldönümünde bulunmak üzere şehrimize gelmişlerdi.

Behzat müsameresine Bulgar sanatkârları da iştirak etmişler, bazı parçalar terennüm etmişler, Şekspirin Hamlet faciasından bir sahneyi oynamışlardır.

Bulgar artistlerinin cemilekârlığı takdirle karşılanmıştır.

Memleketimizin elli bek şehrindeki Halkevinden Behzat Hâki Beye tebrik telgrafları gelmiştir. Ankara ve İstanbul Halkevlerinin gönderdikleri telgraflarla telgraf göndermiş olan öteki Halkevlerinin isimleri evelki gece tiyatroda halka okunmuştur.

Temsilden sonra şehir tiyatrosu artistleri tiyatronun yukarı katındaki salonda kendilerine hazırlanan sofrada kendi kendilerine samimî bir surette eğlenip Behzadın yıldönümünü tes'it etmişlerdir. Bulgar sanatkârları da bu ziyafette hazır bulunmuşlardır. Bu samimî artist eğlencesinde sanatkârlar muhtelif operetlerden parçalar, şarkılar okuyarak, - dansederek, biribirlerinin muhtelif eserlerdeki rollerini taklit ederek neşeli vakit geçirmişler, Bulgar misafirler de opera parçaları söylemişlerdir.

Şehir tiyatrosu artistleri dün akşam trenile Ankaraya gitmişlerdir. Orada bazı temsiller verdikten sonra Adanaya, Mersine, Konyaya, Antalyaya, İzmire, geçerek oralarda da oyun oyniyacaklardır.

Ertuğrul Muhsin ve Behzat Hâki Beyler şehrimizde kalmışlardır.

Tayyare seferleri

Ankara ile İstanbul arasındaki tayyare seferleri devam etmektedir. Tayyare Cemiyeti tayyare ile Ankaraya gitmek istiyenlere bugünden itibaren 35 lira mukabilinde makbuz kesecek, bu makbuz bilet yerine geçecektir.

Adliyede

Gece zorla para almak

Ağır ceza mahkemesinde üç kişinin muhakemesine başlandı

İstanbul ağır ceza mahkemesinde, dün zorla para aldıkları iddiasile üç kişinin muhakemesine başlanmıştır.

İddiaya göre, Kadıköyünde oturan seyyar satıcı Hüseyin oğlu Mehmet, geçen sene, dokuz ağustos gecesi Mısırlı oğlundaki sinemaya gitmiş. Gece,saat birde oradan evine dönerken, şimendifer köprüsü yanında, karşısına üç kişi çıkmış, zorla yirmi lirasını almışlar.

Muhakeme edilenler, boyacı İbrahimle arkadaşları Salim ve Ali Haydardır. Suç, ceza kanununun 497 inci maddesine uyuyor. Fakat, dava edilenlerin üçü de, gece yarısından sonra seyyar satıcının yolunu kesenlerin kendileri olmadığını söylüyorlar.

Mahkeme, şahitlerin çağırılmasını kararlaştırmıştır.

Kaçakçılıktan mahkûmiyet

Adliyedeki dokuzuncu ihtisas mahkemesi, cigara kâğıdı kaçakçılığından suçlu Hacı İsmail Efendi ile karısı Hanife Hanımın, Salâhattin ve Mehmet Efendilerin muhakemesini dün bitirmiştir.

Hacı İsmail Efendi, yedi ay, Mehmet Efendi altı ay hapise mahkûm olmuşlardır. Kendilerinden 1500 küsûr lira da para cezası alınacaktır.

Davada, cigara kâğıtlarını kuyuya atarak suç delillerini yok etmeğe davranmak iddiası da vardır. Bu noktadan haklarında ceza takibatı yapılmak üzere Hanife Hanımla Salâhatin Efendi mahkemece müddeiumumiliğe verilmişlerdir.

Arabacının davası

Bir sene evel Sirkecide arabacı Mehmedi öldürmek için yaralamaktan suçlu Arifle İbrahimin muhakemesine, İstanbul ağır ceza mahkemesinde devam olunmuştur.

Mustafa isminde bir şahit dinlenilmiş, muhakeme, tahkikatın tamamlanması için kalmıştır.

Komünistlikten beraet

Fazıl oğlu Şerif, Mustafa oğlu Ramazan isimlerinde iki kişi dün İstanbul ağır ceza mahkemesinde muhakeme edilmişlerdir.

Açık duruşmada bildirilen kararara göre komünistlik faaliyetinde bulunmaktan suçlu bu iki kişinin, suçları sabit olmamıştı. Mevkuf olmıyarak muhakeme edilen Şerif ve Ramazan ekseriyetle beraet etmişlerdir.

Bulgar komünistler

Komünistlik tahrikâtından suçlu İstayan Zaharya ile altı arkadaşının muhakemesine, dün İstanbul ağır ceza mahkemesinde kapalı celsede devam edilmiştir.

Nazım Hikmet Bey, mahkemede

"Gece gelen telgraf,, isimli şiir kitabından dolayı aleyhinde komünistliğe teşvik edici yazı davası açılan ve tevkif edilen Nazım Hikmet Bey hakkındaki tahkikat bitmiş, kendisi İstanbul ağır ceza mahkemesine verilmiştir.

Yaralamaktan suçlu

Karısı Madam Olgayı, kıskançlıkla yüzünden yaralamaktan suçlu garson Aleko Efendinin muhakemesine, dün İstanbul birinci ceza mahkemesinde devam edilmiştir.

Mahkeme, bazı şahitlerin dinlenilmesi için kalmıştır.

Çanakkaleden Edirneye

Dün Çanakkaleden İstanbula 16 mahkûm getirilmiştir. Müddetlerini Çanakkale hapishanesinde geçiren bu mahkûmlar buradan Edirneye gönderileceklerdir. Edirne hapishanesinde cezalarını tamamlıyacaklardır.

İçlerinde muhtelif suçlardan mahkûm olanlar vardır.

Başmuavin iyileşti

Bir kaç gündenberi rahatsız bulunan İstanbul müddeiumumiliği baş muavini Hikmet Bey iyileşmiş dün makamına gelmiştir.

Belediyede

Şehir Meclisi

Dün Nisan devresi içtimalarına başladı

İstanbul şehir meclisi dün üçüncü senenin son devre içtimalarına başlamıştır. Celseye birinci reis vekili Sadettin Ferit Bey reislik etmiştir. Geçen devrenin son celsesine ait zabıt hülâsası okunup Galip Bahtiyar ve Mehmet Ali Beylerin işaret ettikleri bazı tashihlerle kabul edilmiştir. Meclise gönderilmiş muhtelif işlerin evvelce ait oldukları encümenlerde tetkiki kararlaştırılmıştır. Bu arada bilhassa Belediyenin Haliç şirketi hasılâtından her nese alması lâzım gelen yüzde sekizlerden biriken ve şimdiye kadar belediyeye verilemiyen paranın şirketin malî vaziyetinin bozukluğundan dolayı tecil edilmesi meselesi hakkındaki daimî encümen mazbatası münasebetiyle İsmail Sıtkı, Galip Bahtiyar Beyler söz söylemişlerdir. Bu mesele geçen sene uzun boylu münakaşa edilmiş, belediye reisliği makamı, Haliç şirketi faaliyetini tatil ettiği takdirde şehrin büyükçe bir kısmında halkın gidip gelme işinin temini vaziyeti hasıl olacağı, şirkete yardım edilmesini, bunun için de Belediyenin alacağının şimdilik tecil olunmasını ileriye sürmüştü. Keyfiyet, iktısat encümeninde tetkik olunduktan sonra umumî heyet içtimaında da böylece kabul edilmişti. Aradan bir yıl geçtiği ve şirketin vaziyeti de düzelmediği için Haliç şirketinin Belediyeye bir senelik borcu daha tahassül etmiş oluyor. Dün şehir meclisi, yeni meselenin de geçen sene işin esasını tetkik etmiş olan iktısat encümeninde tetkik olunmasını kararlaştırmıştır.

İstanbul belediyesine mülhak bütçelerle idare edilen Şehir tiyatrosu, Konservatuvar, Darülâceze ve Karaağaç müesseselerinin 1931 senesi hesap kesimine ait raporlar daimî encümenden meclise gelmişti. Hepsi tetkiki hesap encümenine havale olundu.

Şehir meclisi yarınki pazartesi günü tekrar toplanacaktır.

SOHBETLER

Sanat

Cuma gecesi,- Behzat Hâkînin jübilesi yapıldı. Bu kıymetli sanatkârın, sahneye adım attığının yirmi beşinci yıldönümü kutlulandı.

Bu münasebetle, Bulgaristandan beş artist geldi. Sofya şehir tiyatrosu ile Filibe sanatkârlar ittihadı, sanatkârımızın jübilesine iştirak etmek üzere, şehrimize murahhas göndermişlerdi. Bu sanatkârlar, Cuma gecesi, şarkı söylediler, Hamletten bir parça temsil ettiler.

Sanatın, iki milleti biribirine bağlıyan en kuvvetli bir bağ olduğunu, cuma gecesi bir kere daha gördük, sanat, beynelmilel rabıtalar tesis etmekteki kudretini, bize bir kere daha gösterdi.

Bu dost telâkki ettiğimiz milletin üç sanatkârı sahnemize çıkınca, halkımızın yürekten gelen alkışlarile karşılandılar. Tepebaşı tiyatrosunu dolduran halk, komşu milletin — çok güzel ve yerinde bir cemile olarak gönderdiği — sanatkârlarını, dostluk hislerile meşbu bir tezahüratla uzun uzun alkışladı.

Sofya operası artistinin söylediği şarkı, derin bir sessizlik içinde dinlendi ve tekrar ettirildi.

Hamletten oynanan parça, heyecanla seyredildi ve artistler tekrar tekrar alkışlandı. Bütün bu coşkunlukta, samimî bir dostluğun kuvvetlendirilmek istenen arzusu görünüyordu.

İ. Galip Bey, sahnede, artistleri takdim edip, söyledikleri kısa nutukların türkçesini okuduktan sonra, kendilerine teşekkür etti, sonra M. Ocakofun boynuna sarıldı. İki sanatkâr candan, yanak yanağa dudak dudağa öpüştüler.

Bu, iki komşu millet arasındaki anlaşmanın ne güzel bir görünüşüydü.

Sanatın samimî, gıllıgışsız havası içinde, biribirlerine yaklaşanlar, bir daha düşman olamazlar. Bir iki sıkı temas, bir kaç ve sıkı sanat müsameresi Türk — Bulgar dostluğunun kuvvetli temel taşlarından biri olacaktır.

Darülbedayiin Bulgaristan seyahatini memnuniyetle karşılıyoruz. Sanatkârlarımızın, orada, samimî ve dost bir muhit yaratacaklarına şüphemiz yoktur.

Selâmi İzzet

Uluköyde kooperatif

C. H. Fırkası Uluköy nahiyesi azaları toplanmışlar ve Uluköyde bir kooperatif teşkiline karar vermişlerdir. Bu kooperatife Uluköylüler iştirak etmişlerdir.

15 Yıl Evelki VAKIT

2 Nisan 1918

— Dün, Nigâr binti Osman, Türklerin ilk teceddütperver şair hanımı hayata ebediyen gözlerini kapamış, uzun zamandanberi müptelâ olduğu derdi devanapezirden kurtulamıyarak Etfal hastahanesinde son nefesini teslim etmiştir. Cenazesi bugün sabahleyin evinden kaldırılacaktır.

— Ajans Havasın istihbarına göre İranın Rus kıtaatı tarafından tahliyesi hitam bulmuştur. Rus asakiri alay sandıklarında bulunan iki milyon Rubleyi taksim etmişlerdir.

— Paristen bildirildiğine göre Almanlar dün dahi Paris havalisini bombardımana devam etmişlerdir. Sekiz kişi telef ve 37 kişi mecruh olmuştur.

OSMANLI DEVLETİ ÖLÜRKEN...

Muharriri : Celâl Nuri

" İktibas, nakil, tercüme hakları mahfuzdur "

Yarı izdivaç, üçte bir izdivaç

Baskın usulünün ilgası

Pratik zifaf ilminin talimi

Metres! Bu kelime dilimize ve bu tip cemiyetimize Osmanlı devrinin sonlarında girmişti.. Meselâ Sultan Mecit zamanında metres malûm değildi. Kaba saba adamların (kapatma) ları olurdu.. Metrese ihtiyaç yoktu, çünkü cariye istifraş edilmek moda idi. Tanzimat devri kapanırken frenk cinsinden istifraş edilen hatun kişiler türedi.. Bunlara (mantinota) derlerdi ki İtalyanca (mantenuta) kelimesinden alınmadır.

Lâkin müslümandan mantinota olmazdı..

Gitgide bu kelime Fransızca (metres) e yerini verdi.. Mantinota unutuldu.. Vaktile metres çok gizliydi. Onun vücudundan kimsenin haberi olmazdı.. Ledelhace şediden inkâr olunurdu. Çocukluğumda Ali Suavi Efendi merhumun bir metresi olduğunu ve her sabah sütle banyo yaptığını kadınlardan çok duyardım.. Otuz sene oluyor, Pangaltı tarafında, sokakta bana bir madam gösterdiler.. Bu mahlûk bir müşirin Rusyadan birlikte getirdiği mantinc tasıymış, aman, kimse duymasın..

Ayıp, günah, haram, yasak..

Evvelce bir erkeğin bir kadınla gayri meşru münasebeti (zina), ağza alınmazdı.. Fakat sonra erkek tayfası kadınlarla gayri meşru münasebette bulunmak hakkını ihraz yahut istirdat etti .. Yani hem zina ediyor, hem namussuz olmıyordu. Meselâ bir erkeğin bir kadınla yaşadığını hattâ iftiharla itiraf edebilirdi.

Kadınlara gelince: Erkeklerin istirdat ettikleri bu selâhiyeti kadınlar hiç bir suretle haiz değildiler.. Bir kadın metres olamazdı .. Olursa dünya nazarında sukut ederdi.. Lâkin zamanlar değişiyor.— Falan bey evli mi?. — Hayır, metresi var.. — Falan hanım evli mi?. — Hayır, değil, lâkin falan beyle yaşıyor.

Frengistanda bile metres, evvel zamanda, dostlara takdim olunmazdı.. Fakat, artık vur patlasın, çal oynasın!. .

— Metresim cariyenizi takdim ederim; Asriye Hanım. .

— Dostum Asri Bey. .

Görüyor musunuz?. İzdivaç müessesesi baki kalmakla beraber onun yanında bir de yarı izdivaç ve çeyrek izdivaç müessesesi peyda oldu..

Müt'a nikâhı, acem nikâhı denilen usulün bundan farkını varsın âlimler arasınlar. Halbuki yakın zamana değin İranlı biraderlerimizle çok gülüyorduk. .

İstifraş ise büsbütün ortadan kalktı. Bir darbı mesel var: Muharebe bitti, çünkü muharip kalmadı.. Cariye tükendi, onun için istifraş modası söndü.. Bunun yerine İrandan değil de Frengistandan gelmek şartile metreslik müessesesi kaim oldu.

Örfte, âdette, ahlâkta eski sıkılığın, eski sertliğin zeval bulması (baskın) usulünü de ortadan kaldırıyor..

Hiç unutmam, Sultan Mecit devrine ait İngilizce bir seyahatnamede okumuştum.. Bir kadın İstanbula geliyor.. Beyoğlunda bir otele konuyor.. Gece yarısı bir telâş, bir kıyamet.. Kadın korku içinde... Yarabbi! Ne oluyor?. Sokakta koşuşuyorlar. Yarı çıplak adamlar.. Zavallı seyyah hanım . İhtilâl oluyor, padişah tahtından düşürülüyor, yahut gâvurlar kesiliyor, sanmış.. Kapısını sıkı sıkı kapamış. Dolabı, yatağı, kapıya dayamış.. Lâkin bir müddet sonra ortalıkta ses, seda yok.. Ertesi sabah anlamış ki Tatavlada yangın varmış!..

Ayni İngiliz madamı Boğaziçin de katolik Ermeni kibarlarından birine gece yarısı gider.. Gece yarısı orada da bir gürültü duyar.

Ellerinde fenerler, maşalalar, bir takım halk.. Hattâ zaptiyeler. Dehşetli bir gürültü oluyor.. Seyyah, yangın sanmış.. Derken bem beyaz bir yatak çarşafına sarılı bir kadın geçirmişler.. Zavallı kadın.. Demiş, yangından çıplak kurtuluyor.. Sonra bir herifin arkasına yumruklar aşkediyorlarmış.. Buna da bir kundakçı ve yahut hırsız demiş..

Sabah olunca vak'anın yangın değil, baskın olduğunu kendisine söylemişler.. Baskına mahalleli, polis, zaptiye, bekçiler, belki imam, müezzin, kayyim, muhtar karışırdı..

Şimdi bir baskın yapmak için karakola müracaat etseniz acaba jandarma size ne der?. Eğer her kaarkolun bu gibi müracaatlara cevap vermesi lâzım gelse mürettebatın miktarını pek çok arttırmalı..

Evet.. Osmanlı devrile birlikte baskınlarda tarihe gömülüyor artık buna ihtiyaç kalmadı. Avşark mevzularından hoşlanan ressamlar gayet güzel baskınlar tasvir etmişlerdi. muharrirler arasında da bu zemin üzerinde yazı yazanlar olmuştu. Bundan sonra baskını ancak tiyatro ve sinemalarda, operetlerde görebileceğiz. .

Şimdi, kanunî tabirile (tesbiti delâil) için boynuzlanan kocale le baskın tertip etmiyorlar. Daha doğrusu, baskın bir miktar haksız görülmektedir .

Baskın yapılmak lâzım gelse bütün dünya seferber olmalı.. Otteller de, lokantalarda, bahçelerde, sinemalarda hususî birer baskın müfrezesi bulunmalı. Bu ise başa çıkmaz.

* * *

Şöyle tasavvur ediyorum: Elli yıl evvel bütün teferrüatile, an'anesile metres müessesesi ve baskın usulü herkesçe malûm muydu?. Asla.. Ortalıkta saffet vardı.. Bir çoklarının bunlardan haberleri bile yoktu.. Yolda yüzü biraz açık bir kadın görseler, o delikanlıların yüzleri kızarırdı.. Fakat bugün?. Sinema hiç bir gizli bırakmadı.. Hem şunu da bilmiş olunuz ki sinemaya karşı gelmek kabil olamaz.

Eski zamanda (ve belki bugün bazı köylerde) karısının vücudunu görmiyen kocalar nadir değilmi.. Yalnız biz de değil, Avrupada bile saffet erbabına tesadüf edildiğini kitaplarda okuyorum .. Meselâ Anatole France'de bir fıkraya rast gelmiştim.. Bu büyük adam yazıyor ki kızlar için bile fazla saf olmak iyi değildir. Meselâ büsbütün saf ve toy büyütülmüş bir kızı kocaya vermişler.. Koca, o gece karısına bin türlü nevazişte bulunmuş.. Gelin hanım zıp! diye aynalı dolabın üstüne çıkmaz mı?. Bütün gece gelin orada kalmış ve sabah olur olmaz, anasına:

— Anneciğim! Kocam gayet terbiyesiz ve fena bir adam.. Benim yanımda çıplandı.. Ben de bütün geceyi dolabın üstünde geçirdim.

Hey gidi zaman! Yaş beş veya altı.. Küçük kız sinemaya teşrif buyuruyor.. Mata Hari oyununda Greta Garbo'nun orospu rolünü ne büyük bir deha ile, ne hünerle, meharetle oynadığını görüyor. Bundan âlâ mektep, medrese mi olur?.

Hiç bir mektep, hiç bir din, hiç bir kilise, hiç bir tarikat, tarihte, bugünkü sinema kadar telkinde bulunmamıştı.. Sinema akla da, hisse de, hususile şehvete de tesir ediyor.

— Yok, dedeciğim, torun zadelerini bu derece hırpalama . Haksızsın.. Senin zamanında sinema yoktu.. Sen, ninemle evlendiğin gün, seni yatsı namazına camie götürmüşlerdi.. Ben de beraberdim.. Sen zifaf usullerini bilmiyordun.. Camiden eve kadar, yolda gidiyordu. Biri senin koluna girdi.. Sana zifaf ilmini pratik olarak talim etti. Torun zadense... Her şeyi sinemada öğrendi.

Celâl Nuri

Çok Dikkat Ediniz

Düseldorf Vampiri

Istanbuldadır. Cüretkârane ve esrarengiz bir surette kadınları, erkekleri ve çocukları kaçırıyor ve kaçırdıklarından hiç biri geri dönmiyor. Bütün tahariyata rağmen bu canavar tabiyatli adam bulunamıyor. Bu, önümüzdeki Çarşamba akşamından itibaren

OPERA SİNEMASINDA

göreceğiniz Fransızca sözlü filminin israrıdır.

Otelcilerden kazanç vergisi nasıl alınacak ?

Yeni kazanç kanunu lâyihasında otelcilerden kazanç vergisinin alınması şekilleri etrafında konulan usuller üzerine otelcilerin bu hususiaki biletlerini alâkadarlara bildirmek üzere bir heyet Ankaraya gitmişti. Bu heyet dün şehrimize dönmüştür. Otelcilerden, eskiden olduğu gibi, gene beyanname usulü ile kazanç vergisi alınması esası kabul edilmiştir.

Meşhur bir cildiye profesörü geliyor

Cilt hastalıkları mütehassısı profesör Mayrovski, önümüzdeki salı günü Teofil Gotiye vapurile şehrimize gelecektir. Profesör Mayrovski, Almanyanın tanınmış hocalarındandır. Profesör, İstanbulda dört, beş gün kalacak, Tıp fakültesini ve diğer sıhhî müesseselerimizi gezecek, hekimlerimizle temas edecektir. Profesör Mayrovski bayramın ikinci Perşembe günü sabahleyin sat on birde Gülhanede cilt hastalıklarındaki lekeler mevzulu bir konferans verecektir. Bu konferansa bütün hekimler gidebilir.

Şayanı hayret, gözler kamaştıran, peyzajlar, kavga ve cidal eksik olmadığı bir muhitte ölüm sükütü ile dolu nihayetsiz ufuklar. iptidai adetlerini muhafaza eden aşiretler.
Büyük bir aşk işte pek yakında

ARTİSTİK SİNEMASINDA

göreceğiniz mevsimin en büyük filmi

CENUP YILDIZI

nın ruhu.

Fransızca sözlü ve şarkılı Fransız filmi.

TAKVİM

	Pazar 2 Nisan 7 Zilhicce	Pazartesi 3 Nisan 8 Zilhicce
Gün doğuşu	5,42	5,40
Gün batışı	18,35	18,36
Sabah namazı	5,08	5,08
Öğle namazı	12,18	12,17
İkindi namazı	15,53	15,53
Akşam namazı	18,35	18,36
Yatsı namazı	20,08	20,09
İmsak	3,59	3,57
Yılın geçen günleri	92	93
kalan	274	273

HAVA — Yeşilköy Askeri rasat merkezinden verilen malûmata göre bugün hava açık ve sakin olacaktır.

Dünkü sıcaklık en fazla 12, en az 4 derece, hava tazyiki 763 milimetre idi.

RADYO

Bugün

İSTANBUL :

18 - 18,45 Saz (Nihal Hanım) — 18,45 - 20 Orkestre — 20 - 21,30 Bedayii musikiye heyeti — 21,30 - 22,30 Gramofon, ajans ve borsa haberleri, saat ayarı.

ANKARA (1553 m.) :

12,30 - 13,30 Ankarapalas orkestresi — 18 - 18,45 Alaturka saz — 18,45 - 19,20 Gramofon — 19,20 - 20,10 Alaturka saz — 20,10 Ajans haberleri ve hava raporu.

VİYANA (518,1 m.) :

8,40 Konser — 10,40 Org konseri — 11,30 Oda musikisi — 12,25 Senfonik konser — 13,45 Konser — 16,30 Oda Musikisi — 18 Konser — 21 Operet — 22,35 Musiki — 23,35 Dans.

LEİPZİG (389,6 m.) :

7,15 Jimnastik — 7,35 Konser — 9,30 Org konseri — 13 Konser — 15,30 Oda musikisi — 20,20 Konser.

BÜKREŞ (394,2 m.) :

11,30 Dini musiki — 12,15 Askeri musiki — 14,15 Plâk — 18 Konser — 21 Orkestre — 22,15 Orkestre.

ROMA (441,2 m.) :

20,30 Haber — 21,45 Operet.

BUDAPEŞTE (550,5) :

12,15 Dini musiki — 15 Plâk — 17,55 Konser — 20,15 Operet — 22 Çigan musikisi.

VARŞOVA (1412 m.) :

13,15 Filarmonik matine — 17,25 Plâk — 19 Hafif musiki — 21 Koro konseri — 23,30 Dans.

Yarın

ANKARA (1553 m.) :

12,30 — 13,30 Ankarapalas orkestrası. 15 18 - 18,40 Muallim Zeki Bey idaresindeki M. M. Mektebi korali — 18,40 - 19,10 Gramofon — 19,10 - 19,40 Gitar solo: (Sadrettin Bey tarafından) — 19,40 - 20,10 Konferans — 20,10 Ajans haberleri ve hava raporu.

VİYANA (518,1 m.) :

12,30 Konser — 13,40 Plâk — 14,10 Konser — 18,15 Konser — 23,25 Dans.

LEİPZİG (389,6 m.) :

7,15 Jimnastik — 7,35 Konser — 17 Konser — 20 Piyano musikisi — 21 Senfonik Konser — 23,15 Musiki.

BÜKREŞ (394,2 m.) :

13 Plâk — 18 Jaz konser — 21 Piyano konseri — 22,05 Musiki — 22,35 Konser

ROMA (441,2 m.) :

21 Plâk — 21,15 Musiki — 22 Konser — 23,10 Konser.

BUDAPEŞTE (550,5) :

10,15 Musiki — 13,05 Plâk — 18,30 Piyano konseri — 19,40 Şarkı — 21,10 Konser — Filarmonik — 23,30 Çigan orkestresi — 24 Jazbant.

VARŞOVA (1412 m.) :

13,10 Plâk — 16,50 Plâk — 18 Musiki — 19,20 Hafif musiki — 21,15 Opera — 23,45 Dans.

BORSA

[Hizalarında yıldız işareti olanlarda 1 nisanda muamele olan

Rakkamlar kapanış fiyatlarını gös

Nukut	Kuruş	(Satış)	
*20 f. Fransız	171.-	*1 Sitlin Av	
*1 Sterlin	727.-	*1 Pezeta	
*1 Dolar	242.	*1 Mark	
*20 Lire	218,-	*1 Zoloti	
*20 f. Belçika	117,-	*1 Pengö	
*20 Drahmi	25,-	*20 Ley	
*20 İsviçre	822.-	*20 Dinar	
*20 Leva	26.-	1 çervonec	
*1 Florin	85,-	*1 Altın	
*20 Kuron Çek	120,-	*1 Mecidiye	
		*1 Banknot	

Çek fiatları		(kap. sa. 1	
*Paris	12.03	*Praga	
*Londra	724.75	*Viyana	
*Nev-York	0.4731	*Madrit	
*Milano	9.22 -	*Berlin	
*Brüksel	3.3875	*Varşova	
*Atina	82 1225	*Peşte	3.5
*Cenevre	2.15 -	*Bükreş	
*Sofya	66.9650	*Belgrat	
*Amsterdam	1.1712	*Moskova	

Esham			
* İş Bankası	9.15	*Terkos	
* Anadolu	25 40	*Çimento A.	
Reji	4,35	Onyon Dev	
Sir. Hayriye	15.	Şark Değ	
Tramvay	4,30	Balya	
U. Sigorta	24,-	Şark m. cezb	
Bomonti	23,50	Telefon	

İstikrazlar		Tahviller	
Ist. dahili	97,-	Elektrik	
* Şark demiryolları	4,20	Tramvay	
*D.Muvahhade	56.75	Tünel	
Gümrükler	5.55	Rıhtım	
Saydî mahsulât	4,35	*Anadolu I	
Bağdat	11.75	*Anadolu II	
Askeriye	-	*A. Mümessil	

Yeni Neşriyat

Türk çocuğu

Bu isimle "Öz dilimize doğru,, mecmuası sahibi Hüseyin Kâzım Bey bir çocuk muamesi çıkarmıya başlamıştır. Devamı muvaffakiyetini dileriz.

Şen Çocuk

Memleketimizin en güzel çocuk mecmuası olan (Şen çocuk) un 16 ıncı sayısı çıkmıştır. Tavsiye ederiz.

DAVET

Kadıköy Havagazı Şirketi

3 Nisan Pazartesi günü saat 15 te Süreyya Paşa sinemasında verilecek olan

AMELİ YEMEK VE PASTA PİŞİRME

dersine muhterem Hanımefendileri davet eder.

Devlet Demiryolları ilânları

Bayram Tenzilâtı

Kurban bayramı münasebetile 1/2 Nisandan 11/12 Nisan 1938 tarihine kadar Devlet Demiryolları istasyonlarından bilet alacak yolculara bayramlara mahsus tenzilât yapılacaktır. (1394)

Dört Günlük Hikâye

İNCİ

Birinci gün — Nakleden : Selâmi Izzet

Kâşiflere akşam yemeğine davetliydim.

Küçük spor otomobilime binmiş, Büyükdereye giden ziftli yolda kuş gibi uçuyordum. Geç kalmıştım. Kâşif te kronometro gibi bir heriftir. Her şeyi dakikası dakikasına yapar. Saniye şaşmaz. Yemeğe beklenecek olursam işideceğim lâfın haddi hesabı bulunmıyacaktı. Lâmia da, koca diye bula bula bu traşçıyı nereden bulmuştu?

Verdim hızı, verdim hızı...

Büyükdereyi buldum. Köşkün kapısından girdim. Salonun eşiğin de durdum. Duraladım. Şaştım, şaşaladım. Herkes, kadınlı erkekli herkes, yüzü koyun yatmıştı. Emekliyorlardı. Kanapelerin altında, iskemlelerin altında,masaların altında bir adam vardı.

— Yahu, dedim, saklambaçmı oynuyorsunuz?

Bu aralık, koltuklardan birinin altından Kâşif çıktı. Hindi ibiği gibi kızarmıştı:

— Bu böyle olmıyacak, - dedi, dokuz kişiyiz, odayı sekiz parçaya böleyim. Herkes bir parça da arasın, ben araştırmaya nezaret edeyim.

Bir aralık beni gördü:

— Safa geldin, dedi, durma, sen de aramağa başla.

Ben de arıyacaktım amma, yiyecek, içecek bir şey arıyacaktım, karnım zil çalıyordu. Kâşife bunu söyliyecektim. Söylemedim, briç

zel, melek kadar güzel yüzü görün dü.

— Sami, dedi, başıma geleni sorma, inci gerdanlığım koptu.

Lâmianın inci gerdanlığı müheimdi. Kocası düğün hediyesi olarak almıştı. Lâmiaya, karnımı doyurunca, aramağa başlıyacağımı söyledim.

Herkes, elinde birkaç inci ile kalkmışlardı. İnciler bir araya toplanıldı. Kâşif Bey:

— Tam yüz altmış beş inci olacak, dedi, öyle değil mi Lâmia!

— Evet.

— Sayalım. Yanıma gel Macit, yanlış saymıyalım.

Lâmia, Kâşif, Macit incileri saymıya koyuldular.

Macit yüz yetmiş bir inci saydı. Azlettiler. Yerine fikriye H. geçti. O, yüz yetmiş inci saydı. Sayma sırası Kâşife gelmişti. Yüz altmış beş buldu. Tamamdı.

Lâmia bana döndü:

— Açlıktan ölüp bayılmışsındır, dedi, haydi senin karnını doyurayım.

Fakat Kâşif gene işi bozdu. İncileri birde bana saydırmak istedi. Saydım.

— Yüz altmış dört, dedim.

Kâşif incileri aldı, bir kere daha saydı. Yüz altmış dört buldu. Bir tane eksikti... Lâmia beni yemek odasına çekti. Kâşif salonu sekize bölüyordu..

* * *

Masaya oturdum. Bir soğuk tavuk budu ile viski şişesi önüme koydu.

Yemeğe başladım. Fakat dikkat ettim, Lâmia pek hüzünlü, pek **dalgın duruyordu.** Neden geç kaldığımı **bile sormuyordu. Konuşmıyordu.**

— Nen var Lâmia?

— Bu inci meselesine canım sıkılıyor. Kâşif ortalığı alt üst etti. Neymiş,bir inci kaybolmuş!. Bundan ne çıkar. Bir incinin değeri nedir? Macit Beyin kravatında bir inci var, benim bütün gerdanlığımın değerinde.. Kâşifin telâşına adam kim bilir ne şaşar!.. Herkes te şaşıyorya.

— Ha, şu masanın altında emekleyip incileri sayandan bahsediyorsun değil mi?.. İsmi neydi?

— Macit.

— O adam zaten benim hoşuma gitmedi.

— Senin hoşuna gitmiş gitmemiş bunun ehemmiyeti yok. Haydi, sen çabuk yiyeceğini ye de, kalk, içeri gidelim, Kâşife söyle, inciyi aramaktan vaz geçsin, oturup briç oyniyalım.

Ben söz dinlerim. Hele sinirli kadınların sözünü derhal dinlerim. Hele hele Lâmia gibi, Kâşif denen serseme âşık ve o budalaya esir olan bir kadının sözünü iki etmem.

Hemen kalktım. Salona girdik .

Hâlâ arıyorlardı. Bir hanım, mendilini düğümlemiş: "Şeytan aldı götürdü, satamadan getirdi,, diye dolaşıyor. Bir bey, avuçlarını dizlerine dayamış bakınıyor, Macit Bey kâğıt sepetini araştırıyor, Nuri Bey briç masasına oturmuş fal bakıyordu.

Kâşif Bey anlatıyordu:

— Bereket versin bütün eşyalar, elbiseler, elmaslar sigortalıdır. Yarın sigortaya müracaat ederim. Ya paraları verir, ... inciyi tamam lar.

Lâmia kızdı:

— Canım şimdi sigortadan bahsetmenin sırası mı?. Hem buna ne lüzum var. İnci bir köşededir. Yarın ortalık süprülürken bulunur.

— Ben de öyle zannediyorum.. Saat yarıma geliyor, artık gidip yatsak.

Salonda, ben de dahil, herkes briç oynamağa can atıyordu. Fakat Kâşifin traşından ve etrafını araştırmasından bıktıkları için, bir kişi bile ağız açmadı. Herkes odasına çekildi.

* * *

Ertesi sabah saat onda aşağı indim. Yağmur yağıyordu.

Salona girdim. Bir de ne göreyim?.. Salon, icra memurlarının gazebine gelmiş gibi, alt üst olmuştu.

Kâşif, hizmetçilerle uşaklara çıkışıyordu. Halılar, iskemleler, koltuklar kalkmıştı...

Ne olursa olsun, evden uzaklaşmağa karar verdim. Lâmiayı kandırmam lâzımdı:

— Haydi, otomobil ile bir gezme yapalım.

— Yağmur yağıyor.

— Diner. Hem yağmurdan bize ne... Otomobille gideceğiz.

— Misafirlerimi bırakamam.

— Kocan var ya.

— Sahi.. Şu halde Macit Beyi de alalım. Gelirsiniz değil mi?

Macit Bey eğildi:

— Emredersiniz ..

Faka basıyordum galiba. Basmıştım bile.. Ben otomobili kullanırken, Macit Beyle Lâmia, arkada baş başa kalacaklardı.

DİLİMİZ

Yeni 12 kelimenin karşılıkları ve kullanılışları

1 — ABES: Boş

Boş işlerle uğraşma.

2 — ABUS: Çatık

Çatık suratlı bir adamla yemek yemektense güler yüzlü bir adamla beraber taş taşıyayım bence daha iyidir.

3 — ACAYİP: Şaşılacak şey, belli olmaz.

4 — ACABA: Değil mi?

5 — ACELE: Tez

Son yıllarda tez giden trenler icat edildi. Yollar kısaldı.

6 — ACEMİ: Çırak

Adam hengi işe başlarsa bir çıraklık çağı geçirir. Ondan sonra eli işe iyice yatar.

7 — ACİZ: Beceriksiz, güçsüz, Sünepe, mıymıntı, pısırık

Beceriksiz bir heriftir. Bu işi başaramaz.

Gücü yetmiyen birini buldun tepesine bindin.

Bırak şu sünepe herifi.

Mıymıntılık etme, çalış ekmeğini taştan çıkar.

Pısırıklığı bırak ta biraz hakkını iste.

8 — ADALET: Doğruluk

Doğruluğun ungunu terazidir.

9 — ÂDET: Görenek, aybaşı

Bu köyün göreneği budur.

10 — ÂDETA: Enikonu, oldukça

Eni konu adam denecek bir hale geldi.

Oldukça bir şeye benzedi.

11 — ÂDİ: Bayağı

Zenginlik adamı bayağı adam olmaktan kurtaramaz.

12 — AFİYET: Sağlık

Sağlığınızı dilerim efendim.

Sahte yüzlükler

Tahkikat henüz bitmedi

Zabıta, sahte 100 liralık tahkikatına ehemmiyetle devam etmektedir. Selânik bonmarşesinde de sahte bir yüzlük sürüldüğü dün anlaşılmıştır. Üstü, başı temiz birisi iki gün evel Selânik bonmarşesine girmiş, altmış liralığı mütecaviz eşya almış ve birkaç adet yüz liralık arasından birini çekerek veznedara vermiştir. Veznedar başı kalabalık olduğu için işin farkına varmamış, sahte 100 liralığı alarak çekmesine atmış, kırk lira kadar tutan üstünü müşteriye geri vermiştir.

Müşteri de paranın üstü ile eşyaları alıp gitmiştir. Veznedar ve memurlar müşterinin halinden şüphelenmedikleri için eşkâlini iyice hatırlıyamamaktadırlar. Bonmarşeye sürülen para da polise teslim edilmiştir.

Bir gazete dün paraların Bulgaristanda basıldığını yirmiden fazla şahsın nezaret altında bulunduğunu yazmıştır. Bu haberler zabıtaca tekzip edilmektedir. Nezaret altında bulunanlar 6 kişidir. Bunlardan başka bazı kimselerin de malûmatlarına müracaat edilmiştir. Fakat bunlar ticarî vaziyetleri malûm kimseler olduklarından sahte paraların kendilerine müşterileri veya tanımadıkları kimseler tarafından verildikleri anlaşıldığından serbest bırakılmışlardır.

Bundan başka ele geçen paralar da 18 tane değil dokuzdur. Zabıta Bulgaristan, Yunanistan, Romanya zabıtlarını ve Anadoludaki emniyet müdürlüklerine sahte 100 lük meselesinden haberdar etmiş, sahte para bulunduğu takdirde zabıtanın icap eden tahkikatı yapmasını istemiştir. Sahte yüzlüklerin memleket dahilinde basılabileceği kanaati kuvetlenmektedir.

Sahtelerile hakikilerinin arasındaki bariz fark bu kanaati takviye etmektedir.

Kadıköy lisesi hocalarının buldukları karşılıklar

Vahşet — Yabanilik, ıssızlık
Ormandaki ıssızlıktan ürktüm .
Terbiye ile hayvanların yabaniliği giderilebilir.
Vahamet — Ağırlık, kötülük
Hastanın hali ağırlık gösteriyor.
İşler kötülüğe gidiyor.
Vaki — Olagan
Bunlar olagan şeylerdir.
Vasıta — Araya giren, el
Sen araya girersen bu iş biter.
İşimi yaptıracak bir el bulamadım.
Vebal — Suç
Bunun suçu büyüktür üstüme alamam.
Vecit — Coşma
Söylediği türkü beni coşturdu.
Veda — Ayrılma, esnekleşme (lehçe)
Son sınıf hocalarına bir ayrılma çayı verdi.
Velhasıl — Sözün kısası
Ahmet, Mehmet, ben sözün kısası bütün arkadaşlar seni sever.
Vicdan — İçduygusu
Bu işi böyle yaptığım için içduygum rahattır.
Yadigâr — Armağan, anak
Benden sana bu bir armağan olsun.
Bu, bana dedelerimden bir anaktır.
Yakin — Kanma
Böyle olacağıma kandığım için bu işe giriştim.
Yani — Demek ki
Gün, demek ki gece ile gündüz 24 saat eder.
Yegâne — Biricik, tek
Biricik sığındığım sensin.
Tek dostum sen kaldın.
Yeis — Bezginlik
İnsan güçlük karşısında bezginlik getirmeden çalışmalı.
Zait — Artık
Artık eksik demeyip kazanmağa bak.
Bu artık sözlere ne lüzum var?
Zaman — Çağ
Her iş çağında gerek.
Zat — Kişi
Ali Bey iyi bir kişidir.
Zebun — Üzgün, bitkin
Ne kadar bitkin bir haldesin çok mu yoruldun?
Çok üzgünlük gösteriyorsun.
Zebunküş — Gücüyeter
İnsan gücüyeter olmamalı herkese karşı yumuşak davranmalıdır.
Zekâ — Uyanıklık, kurnazlık
Bu çocukta uyanıklık izleri seziyorum.
Sen bu işte çok kurnazlık gösterdin.
Zerre — Toz
Kuyumcular dökülen altın tozlarını kaybetmezler.
Zeval — Tükenme; öğle
Dünyada tükenmiyen bir şey yoktur.
Öğlende güneş dikleşir.
Zından — Karanlık yer
O, bana dünyayı karanlık etti.
Ağır suçluları karanlık yere kaparlar!
Ziyan — Kayıp, yutulma
Bu işte ben çok kaybettim.
Gözünü aç, yutulursan aç kalırsın.
Ziyaret — Yoklama, görüşme
Hastayı yoklamıya gittim.
Sizinle görüşmeğe geleceğim.
Zümre — Küme, bölük
Yoklamalarda bu ders kümesinden yalnız on talebe kazandı.
Lisemizin son sınıfı edebiyat ve fen bölüklerine ayrılmıştır.

Istiklâl lisesinden Mümtaz Zeki — Mustafa Niyazi Beylerin buldukları karşılıklar

Vahşet — Yabanilik
Vahamet — Korkunçlaşmak, kötüleşmek
Vaki — Olmuş
O dediğin yalandır, bu olmamıştır.
Vasıta — Ara bulan, Aracı
Ayşe emaneti getirecek aracı geldi mi?
Vebal — Suç
Ben karışmam suçu boynuna.
Vecit — Kendinden geçmek
Bu gece Ayasofyada yanık sesli bir hafız herkesi kendinden geçirdi.
Veda — Ayrılmak
Size bugün ayrılmak için geldim hanımefendi.
Velhasıl — Böylece
Böylece dileklerine erdiler. Onrala kömür bize ömür.
Vesika — Kâğıt
Hanım, hanım kâğıdını göstermeden nereye geçiyorsun?
Vicdan — ....
Yadigâr — Armağan
Ona yalnız bir kadın sesi armağan kaldı.
Yakin — Yanında, hısım
Malatyadan bizim hısımlar geldi.
Yani — ....
Yegâne — Biricik, bir tanecik
Bir tanecik oğlumu da Dumlupınarda kaybettim.
Yeis — İç üzütüsü
Turan bu iç üzüntüsü ne zaman bitecek

41 inci ilk mektep hocalarının buldukları karşılıklar

Bahil — İşsiz
Bahis — Söz açma
Baht — Alın yazısı
Baki — Artan
Bakire — Dokunulmamış
Baliğ — Eren
Batıl — İnanılmıyan, düşük
Becayiş — Değiştirme
Bedbin — Hor gören
Bedel — Karşılık
Beden — Gövde
Bedevi — Yörük
Bedi — Güzel
Bedihi — Apaçık
Beis — Ziyansız

48inci mektep hocalarının buldukları karşılıklar

Bahil — Cimri
Bahis — Söz açma
Baki — Artan
Bakire — Ergen
Baliğ — Yetişkin
Batıl — Boş
Becayiş — Değişme
Bedbin — Kötü gören
Bedel — Karşılık
Beden — Gövde
Bedevi — Dağlı
Bedi — Güzellik

4 üncü ilk mektep hocalarının buldukları karşılıkla

Bahil — Cimri
Bahis — Konuşmak
Bahusus — En ziyade
Baht — Alın yazısı
Bais — Yapan, olan
Bakire — Kız oğlan kız
Baliğ — Yetişkin
Batıl — Boş
Becayiş — Aktarma
Bedbin — Fena gören
Bedel — Karşılık
Beden — Gövde
Bedevi — Çöl adamı
Bedi — Güzellik
Bedihi — Açık

Onuncu ilk mektep hocalarının buldukları karşılıkla

Bahil — Cimri
Bahis — Söz gelimi
Bahusus — Hele hele
Baht — Uğur
Baki — Yokolmaz, ölmez oğlu
Bakire — Kız oğlan kız
Baliğ — Yetişkin, varan
Batıl — Çürük, yalanyanlış
Becayiş — Değişmece
Bedbin — İ gören
Bedel — Değer
Beden — Gövde
Bedevi — Yaban, göçebe
Bedihi — Apaçık

Dokuzuncu ilk mektep hocalarının buldukları karşılıkl

Bahil — Cimri
Bahis — Söz açma
Baht — Yazı
Bais — Kışkırtan
Baki — Artık
Bakire — Ergen
Baliğ — İrişmiş
Batıl — Boş
Becayiş — Değişme
Bedbin — Kara gören
Bedel — Karşılık
Beden — Yapı
Bedevi — Dağlı kişi
Bedi — Yürek kapıcı
Bedihi — Görünen
Beis — Çekinilecek

İlk tedrisat müfettişlerinde Muharrem Beyin bulduğu karşılıklar

Pejmürde — Kılıksız
Pençe — Elatma
Perhiz — Sakınma
Parvane — Dönek
Perver — Sevindiren
Peşiman — Caymak, yüksünmek
Peşin — Önce, İlkin
Peyda — Görünen, Beliriş
Peygamber — Elçi ulak
Perişan — Dağınık, karışık

17 inci ilk mektep hocalarının buldukları karşılıkla

Tâbi — Uyan, Tabut — Dört kollu, T — ikinci, Tecil — Arda bırakmak, Tedip Yola getirme, uslandırma, Teemmül — D şünmek, Teenni — Yavaşlık, Teessüf — A mak, acınmak, Tehir — Bırakmak, bırak mak, Tekit — Üsteleme, Telif — Uzlaştırı birleştirme, Temin — Korkusuzluk, Tesir Yeretme, Teessür — Acılanma.

Istanbul 5 inci ilkmektep hocalarının buldukları karşılıklar

Tâbi — Uygun, Bağlı, Tabut — Dö kollu, Tâli — Yanda sonra gelen, Tecil Geriletme, Alıkoyma, Tedip — Susturma Teemmül — Düşünce, Teenni — Ayağı denkatma, Eecessüf — Gocunmak, Teessür Acınmak, Teessüs — Temellenme, Tehir Geriletmek, Tekit — Üstelemek, Telif — U laştırmak, düzeltmek, Temin — Salamlaştı mak .

Almanyada Yahudilere boykotaj dün başladı

(Baş tarafı birinci sayıfada)

rı dolaşmakta, halka nutuklar söylemekte, Yahudileri rahatsız etmemesini ahaliden istemektedir.

Bugün Bismark'ın doğumunun yıldönümü olmak münasebetile bir çok ev otobüsler, tramvaylar, yeraltı trenleri bayraklarla donatılmıştır.

Boykotaj devam edecek

BERLİN, 1 (A. A.) — Almanyada Yahudilere karşı yapılacak boykotaj, bu sabah onda başlayıp akşama kadar sürecek, çarşamba sabahı tekrar başlıyacaktır. Eğer çarşambaya kadar ecnebi memleketlerde Almanya aleyhinde yapılan propağandaya tamamile nihayet verilecek olursa nasyonal sosyalist fırkası tabiî vaziyeti yeniden tesis edecek, fakat bu propağanda devam edecek olursa boykotaj çarşamba günü daha ziyade kuvvetli ve son derece şiddetli olarak yeniden başlıyacaktır.

Yahudi hâkim ve avukatlar

BERLİN, 1 (A. A.) — Volf ajansından:

Prusya adliye komiseri, mahkeme reislerile müddeiumumilere Yahudi hâkimlerden hemen mezuniyet almalarını talep etmeği emretmiş ve Yahudi avukatların da mahkemelere ancak Alman ahali ile Yahudiler arasındaki nisbete uygun bir tarzda kabul edilmelerini bildirmiştir.

Araştırma yapılıyor

BERLİN, 1 (A. A.) — Berlinde Schonenburg mahallesinde zabıta büyük mikyasta faaliyete girişmiş, 92 binada araştırma yapmıştır.

Zabıta şüphelendiği evlerin her tarafını hâlâ araştırıp durmaktadır. Bir takım kimselerin tevkifleri muhtemeldir.

Gizli silâhlar

MAGDEBOURG, 1 (A. A.) — Nazi kıt'aları, imparatorluk bayrağı teşkilâtının binasını işgal etmişler ve gizli bir mahzende bir takım silâhlar ve mühimmat yakalamışlardır.

Amerikalılar, boykotaj deliliktir, diyorlar

NEVYORK, 1 (A. A.) — Almanyada Yahudiler aleyhindeki mücadele Amerikan gazetelerinde günün en mühim havadisi olmuştur.

Nevyork Times gazetesi bu aleyhtarlığı bir delilik suretinde telakki eylemektedir.

Hitler Berlin hemşerisi

BERLİN, 1 (A. A.) — Berlin belediye meclisi mareşal Hindenburg ile M. Hitlere Berlin fahrî hemşerisi unvanını vermiştir.

Meclisin bu toplantısında sosyalistler bulunmamışlardır.

Şehrimizdeki nümayiş teşebbüsü

Almanyada musevilere boykotaj yapılması etrafındaki kararlar üzerine şehrimizde bulunan musevilerden bazılarının bir nümayiş yapmıya teşebbüs ettiklerini, buna mukabil İstanbulda yerleşmiş Hitlerci Almanların tezahüratta bulunmak istediklerini, fakat her iki teşebbüsün de zabıtanın müdahalesi üzerine akim kaldığını yazmıştık.

Zabıtanın vaktinde tedbirler alması sayesinde hiç bir hâdise çıkmamış, cuma günü öğleye doğru Taksim meydanında toplanan bazı musevileri de polis dağıtmıştır. Yalnız Ayaspaşa civarında yakasında Hitlercilere mahsus bir rozet taşıyan bir Almanın üzerine bir kaç musevi genci atılmışlar, yakasından rozetini almak istemişlerse de polis müdahale ederek kendilerini merkeze götürmüştür. Bundan başka hiç bir hâdise olmamıştır.

Alman konsolosu ne diyor?

Alman ceneral konsolosu Her Makvald bu mesele hakkında şunları söylemiştir:

"— İstanbuldaki Alman faşistleri bir nümayiş yapmağı düşündükleri haberi doğru değildir. Esasen buna sebep de yoktur. Diğer taraftan şehrimizdeki musevi cemaatinin bir nümayiş yapmak istediklerini iki gün evvel duyduk.

Taksim meydanında yapılmak istenilen toplanmıya mâni olunduğunu haber aldık. İstanbulun münevver musevilerinden büyük bir kısmı vaziyeti anlamışlardır. Nitekim Haham Dr. Marküş Efendi bana İstanbul musevilerinin Alman eşyasına boykotaj yapmağı düşünmediklerini söyledi.,,

Hahamhanenin fikri

Diğer taraftan Hahamhanenin cismanî meclis reisi avukat Soriano Bey de şöyle demiştir:

"— Son zamanlarda Almanyada vuku bulan hâdiseler musevi gençliğini, pek haklı olarak, heyecana düşürdü. ? Museviler, eskiden bir çok zülümlere uğramışlardır. Bu sebeple aralarında sıkı bir tesanüt vardır. Buradaki musevilerin Almanyadaki musevilere yapılanlardan teessür duymaları tabiîdir.

Bununla beraber bir hâdise olmaması için hiç bir nümayiş yapılmamasını tavsiye ettim, tavsiyem kabul edildi. Esasen bugünkü Alman ricalinin tuttukları yolun yanlışlığını ergeç anlıyacaklarına kaniim. Almanyada musevilerin faaliyetinden her şubede istifade edilir.,,

Zabıta bu mesele ile alâkadar olarak yirmi beş kişinin ifadesini almıştır. Bu işle polis birinci şube müdürlüğü meşgul olmaktadır.

Kumbara piyangosunda kimler kazandı?

ANKARA, 1 (Hususi) — Türkiye İş Bankasının kumbara sahipleri arasında her sene 1 Nisan ve 1 Teşrinievvel tarihlerinde keşide ettiği kur'aların birincisi bugün İş Bankası Umumî müdürlük binasında noter huzurunda keşide edilmiştir. Keşide neticesinde ikramiye kazanan kumbara sahipleri şunlardır:

254 hesap numaralı Mehmet Efendi (Konya) 750 lira, 22328 Hasan Nuri Bey (İstanbul) 250 lira, 35388 Ragıp Hasan (İstanbul), 40016 Mehmet Bekir (İstanbul), 31180 İsmail Hasan (İstanbul), 30863 Behar İzra (İstanbul), 1119 İzzet (Kayseri), 497 Mustafa Hasan (Adana), 200 Fıtnet (Gaziantep), 5113 Saibe Şükrü (Giresun), 335 Hasan (Manisa), 1023 İhsan (Zonguldak) Beyler ve Hanımlar yüzer lira; 89 Hüseyin Adnan (Zonguldak), 3523 Mehmet Gazi (İzmir), 1071 Müzeher (Kayseri), 62 Hüsnü Ahmet (Sivas), 1201 Hamiyet Abidin (Adana), 1868 Bedri (Adana), 1525 Fatma Aptullah (Beyoğlu), 33956 Rasim İbrahim (İstanbul), 34933 Ayşe Akile (İstanbul), 17510 Haylm Kohen (İstanbul) Beyler ve Hanımlar ellişer lira kazanmışlardır.

Memleket Haberleri

Bir zorba

Kendisinden kaçmak istiyen karısını kurşunla öldürdü

Yağızlu köyünden Yusuf oğlu Arslan 2 ay evel baldızı Güllüyü, kız istemediği halde Uzunmusa köyünden yazıcı oğlu Şakire katmış, sevmediği bir adamla yaşamak istemiyen Güllü bohçasını hazırlıyarak kaçma yoluna göz yokmuş. Salı günü bunu duyan Şakir Güllüyü kendine ram edemiyeceğini anlayınca - tabancasını çekerek bir kurşunda kadını öldürdükten sonra intihar etti diye hükûmete haber vermiştir. Yerinde yapılan tahkikat neticesinde Güllünün intihar etmediği ve Şakir tarafından öldürüldüğü tespit edilmiş ve Şakir müddeiumumiliğe verilmiştir.

Mustafalu'da gene cinayet başladı!

Ayın 17 inci Cuma günü Ebülhayır Mustafaluda toprak yüzünden üç kişinin ağır, bir kişinin hafif yaralanmasile neticelenen bir cinayet olmuştur. Ağır yaralılardan ikisinin yaşıyacağı şüphelidir.

Bir hisse yüzünden cami kapısında işlenmiş şu cinayete bakınız:

Osman Efendi oğullarından Temel anasının hissesini diğer ortakları Ali, Mehmet, Apti, Hamit, Durmuş, Osmandan istiyor, bunlardan Apti Temelin anasına küfredince, Durmuş Aptiyi tokatlamağa başlıyor, bunun üzerine İbrahim oğlu Mehmet balta ile Durmuşu ağır surette belinden yaralıyor, Durmuşun yere yıkıldığını gören yeğeni Yusuf oğlu Osman yedili tabancasını çekerek ilk kurşunla Mehmedi, ikinci kurşunla Hamidi ağırca, üçüncü kurşunla da Aliyi yaraladıktan sonra kaçıyor, ertesi günü tabancasile teslim oluyor, vak'aya sebebiyet veren Apti ve Temelle birlikte içeri atılıyor.

Yaralılar memleket hastahanesinde tedavi altına alınmışlardır.

Evli bir kadın

Kızının nişanlısına nikâhlanmış!

İzmir adliyesi, zatüzzevç olduğu halde genç kızının nişanlısile nikâhlanan bir kadın aleyhindeki iddia üzerine tahkikata başlanmıştır.

Bu kadın, Orhaniye mahallesinde Yokuşbaşı sokağında Giritli Âma Mustafa Efendinin 12 senelik zevcesi Elif Hanımdır. Bu hanım vaktile evlenmiştir. İlk izdivacında Necmiye Hanım namında 16 yaşında bir kızı vardır.

Elif H. bundan bir müddet evel kocası Mustafa Efendinin evini terk ile Süleymaniye mahallesinde bir eve geçmiştir. Necmiye Hanım, yeni geçtikleri mahallede 19 yaşlarında Şerif Efendi ile nişanlanmıştır. Fakat nasıl olmuş ise olmuş, 40 yaşında Elif Hanımla Şerif Efendi belediyeye baş vurmuşlar ve yekdiğerlerile nikâhlanmışlardır. Elif Hanımın nüfus tezkeresi ile nüfus defterinde ikinci izdivacı mukayyet olmadığından yeni nikâhlılar bunda güçlük çekmemişler, fakat Necmiye Hanımla üvey babası bunu duyunca asabiyetle teessüre düşmekten kendilerini alamamışlardır. Mustafa Efendi de Adliyeye müracaatla keyfiyeti haber vermiştir.

Müsabakaya hazırlanırken

Briç davası!

"Hileli oynar,, demek, oyuncuya hakaret etmek midir? Viyana mahkemesine göre değil!

Bir müddet evvel Viyanada iki bilârdo oyuncusu arasında açılan bir davadan bahsetmiştik. Mevki sahibi iki kişi arasındaki bu dava, bunlardan birinin, diğeri hakkında "O, bilârdoyu açık, dürüst oynamaz. Daima kaçamaklı bir oyun tarzını tercih eder.,, demesinden çıkmıştı.

Daha bu davaya ait muhakeme bitmeden, bu sefer de iki briç oyuncusu arasında aşağı yukarı ayni şekilde bir dava açılmıştır.

Yeni davada, davacı Viyanannın büyük tacirlerinden Albert Volfdür. Dava ettiği adam da, gene ticaret sahasında mühim bir mevki sahibi olan Haynrih Grüntsvayg iddiaya göre, dava edilen adam, davacısı hakkında, beynelmilel briç müsabakası hazırlığını yapan komitenin toplantısında "Bu müsabakaya, onun iştirak etmesi doğru değildir. Çünkü, kendisi oyunda hile yoluna sapar. Bu, onun oyun tarzıdır,, demiştir.

Bu sözden dolayı, şeref ve haysiyete leke sürülmek istenildiği kaydile davacı mevkiine geçen briç oyuncusu, kendisinin hilesiz oyun oynadığına dair bir çok şahit göstermiş, bunlar ve ehli vukuf sıfatile bazı oyun mütehassısları mahkemede dinlenilmiştir.

Mahkeme, neticede, "Hileli oyun tarzı,, demenin böyle oynıyan adamın şeref ve haysiyetini incitmek maksadile söylenildiği sabit [illegible] tarzının hususiyetini anlatmak yollu bir benzetiş mahiyeti gösterdiğini kaydederek, dava edilenin beraetine karar vermiştir. Dava eden de bu kararı derhal temyiz etmiştir.

Bizde böyle oyunlar sebebile dava açıldığı hiç görülmemiştir. Fakat, Avrupada, bilhassa Avusturyada bu gibi davalara sık sık tesadüf olunur. Ve bilhassa oyun meraklıları tarafından merakla takip edilir.

Bir muallim

" Çalışmadan para alamam „ diyor

Şile merkez mektebi hocalarından Azmi Bey, sekiz ay evel asabî bir hastalığa uğramış ve kendisine sekiz ay mezuniyet verilmiştir. İznini İstanbulda geçiren Azmi Bey geçen hafta Şile kazasına bir mektup göndermiş, izinli olduğu sırada kendisine verilen maaş üzerinde bir hayli düşündüğünü ve vicdanının vazife mukabili olmıyarak alınan bu paralardan muazzep olduğunu, bu itibarla sekiz aylık maaşını kabul etmemeğe karar verdiğini bildirmiştir. 402 lira 48 kuruş tutan bu sekiz aylık maaş yekûnu da bu mektupla beraber Şile kazasına iade edildiği için kaza kaymakamı bu parayı emanet hesabına kayıt ve kabul etmiş ve keyfiyeti de vilâyete bildirmiştir.

Venizelistler

Hükûmet taraftarlarını âyana sokmadılar

ATİNA, 1 (Hususî) — Dün ayan meclisinde on münhal ayan azası intihabı yapılmıştır. Venizelistler, ayan meclisinde ekseriyeti haiz oldukları cihetle, bu intihapta kendi namzetleri olan Mihalakopulos, Papa Anastasyo, Sofolis, Zavicanos, Bakkalbaşı ve Anastasyadis ekseriyet kazanmışlardır. Venizelistler hükûmet taraftarlarından yalnız hariciye nazırı Maksimos ile Stroyiti bir hürmet nişanesi olmak üzere ayan azalığına intihap eylemişlerdir.

Hükûmet taraftarları, ayan meclisi azası tarafından yapılan bu intihaptan hiç memnun kalmamışlardır. Muvafık gazeteler, ayan azasının son mebus intihabatında millet tarafından verilen reye hürmet etmediklerini yazıyorlar.

Başvekil M. Çaldaris, ayan meclisindeki bu intihap hakkında âtideki beyanatta bulunmuşlardır:

"Bu intihaba siyasî hiç bir ehemiyet vermiyorum. Yalnız şunu da kaydedeyim ki, ayan azasının bu hareketi, miletin reyi hilâfınadır.,,

ATİNA, 1 (Hususî) — İstintak hâkimi son darbai hükûmet hakkında başvekil M. Çaldarisle reisicümhur M. Zaimisin ifadelerini aldıktan sonra dün M. Venizelosun evine giderek mumaileyhanın da ifadesini almak istemiştir. M. Venizelos, o esnada fazla meşgul olduğunu ileri sürerek müstantiğe ifadesini almak üzere kaydile davacı mevkiine eçen başka bir zaman gelmesini bildirmiştir.

1 yaşında çocuk yanarken ..

Karagümrükte Koca dede mahallesinde Kadıasker medresesinin bir odasında koltukçu Mustafa Efendi ile ailesi oturmaktadır. Mustafa Efendinin karısı dün bir yaşındaki çocuğu Süleymanı odada kilitliyerek sokağa çıkmıştır. Çocuk odada yalnız bulunduğu için mangalla oynamağa başlamış, biraz sonra mangal devrilerek yerdeki kilimleri tutuşturmuştur.

Dumanlar içinde kalan çocuğun feryadına komşu odalarda oturanlar yetişmiş, kapıyı zorla açarak içeri girmişler, küçük çocuğu yanmaktan kurtarmışlardır.

Oda kısmen yanmıştır.

Kadınlar birliğinde

Yarın kadınlar birliğinden 15 fakir mektep talebesine bayramlık elbise dağıtılacaktır. Birlik giydirilen çocukların resimlerini aldıracak ve bu resimleri büyülterek birliğe kumaş teberrüünde bulunan müesseselere bir şükran mükabelesi olmak üzere hediye edecektir.

Seyrisefain - Galatasaray karşılaşıyor

Bugün stadyomda birinci, ikinci küme muhtelitleri maçından evvel Seyrisefain — Galatasaray takımları karşılaşacaktır. Geçen sefer ki karşılaşmada Seyrisefain takımı çok güzel oynamış, ve hatası yüzünden 0-1 mağlûp olmuştu. Bugünkü karşılaşmanın çok heyecanlı olacağı muhakkaktır. Seyrisefainliler Eşreften mahrum olarak çıkacaklardır.

GENÇLİK

Gençlerle Başbaşa

Şevket Bey diyor ki, ağabeylerimiz bize ehemmiyet vermiyor. Amcabeylerimizse söze karışıyoruz diye kızıyorlar bu böyle olmaz!

Toplıyan: **Melih Nazmi**

Şevket B.

Şehzadebaşında (Şunlar) kırtasiye mağazasındayız. (Şunlar) ne güzel bir isim.. Merak ederek bir kere bu ismin niçin konduğunu sormuştum. Acaba bir aile ismi filân mı?.. Değilmiş.. Hani şu bildiğimiz bunlar, şunlar var ya işte bu "şunlar,, da onlardan biri..

Şunlar mağazasının ismi tuhaf olmakla beraber sahipleri de tuhaf kimseler.. Cümhuriyet gençler mahfelinin şu zorlu veznedarı Sedat bey, Şevket Bey ve diğer bir zat ki, üç ortak.. Mağazada herkesin işi ayrılmıştır. Fotoğraflara Sedat Bey mağazadaki satışa Şevket Bey, haricî işlere de diğer ortak bakıyormuş.. Oh ne güzel taksimi âmal..

Bundna evvel de Şevket Beyin mağazasına bir kalem almak için gitmiştim. O vakit Şevket Bey elinde kalem, önündeki kâğıda düşüne düşüne bir şeyler yazıyordu. Kendisile tanıştıktan sonra müteaddit defalar mağazaya gittiğimde Şevket Beyi hep elinde kâğıt kalem önündeki kâğıda düşüne düşüne bir şeyler yazdığını görürdüm. Bugün gittiğimde gene Şevket Bey elinde kalem düşünüyordu.

— Merhaba Şevket Bey!.

— Merhaba Melih Bey.

— Ne yazıyorsunuz?.

— Beş heceli bir şiir hazırlıyorum.

— Çok güzel.

— Arzu ederseniz size okuyayım.

Şiiri okumıya başladı. Sözünü kestim:

— Teşekkür ederim Şevket B. Siz onun yerine bana edebiyat hakkındaki fikirlerinizi söyler misiniz?.

— Yazdığım şiiri dinlemek istemez misiniz?.

— İsterim ama sonra, evvelâ mülâkatımızı yapalım da belki sonra mülâkattan vazgeçersiniz?.

— O halde buyurunuz, sizi dinliyorum..

— Şimdi hakim olan edebiyat hangisidir?.

— Vallahi Melihçiğim ne diyeyim, benim gibi tilmizlere bu gibi suallere, günlerce düşünüp, ona buna sorup ecvap vermek yaraşırken... Sen beni anî olarak bastırdın. Kardeşim şimdi sana ilmî cevap vermeğe kalkışırsam boş kafamla çıkılmaz girdaplara yuvarlanmış olurum. Bırak bunu, ben bana göre mütalea edeyim.

Bence şimdi cihanda hâkim olan kadın ve para edebiyatıdır. Ne bileyim ben.. "San'at san'at içindir,, derler fakat san'at para içindir, sanat kadın içindir demek daha doğrudur.

Maamafih bu eskiden daha fazlaymış. İyi bir edibi iyi bir şairi, birkaçı müstesna - daima bir padişah dalkavuğu olarak görüyoruz. Terennüm ettikleri şeyler ekserisi methiye, buna mukabil hicivler teşkil eder.

Tanzimat edebiyatı biraz daha bunlardan uzaklaşmış gibi. Çoü şükür şimdi bu yok. Bu sefer yapılan: Yaldızlı kelimeler, manalı manasız müteheyyiç vak'alar doldurarak satışı temin etmek gayesi.

Lâkin bu kabahat tamamen yazanlarda değil, mühim bir kısmı da okuyuculardadır.

İçtimaî yaraları deşen, ciddî, olgun, dört yüz dirhem eserleri sathî bir göz yalamasile geçiyor ve kitabı almayı lüzumsuz görüyorlar.

— Nasıl yazarsınız?.

— Nasıl mı yazarım?. Tuhaf.. Tabiî kalemi kâğıdı alır, yazarım. Canım sıkılır yazarım, antr parantez şunu söyliyeyim ki; biz küçüklere hiç ehemmiyet verilmiyor. İyi yazabilmek için devamlı mecburiyet lâzım.. İnsaflı tenkit lâzım... Biraz da takdir lâzım.. Maalesef ağabeylerimiz bizi daima baltalıyor, amca beylerimiz de tehditkâr bir tavır takınarak: "Büyükler konuşurken küçükler söze karışmaz,, diyorlar. İşte dostum bu vaziyet içinde ne yazılır. Şüphesiz hiç.. Düşün öyle değil mi?.

— Kimleri beğeniyorsunuz?.

— "San'at san'at içindir, derler,, demiştik. Fakat biliyorsun ki bugün san'at bir fikrin telkin vasıtası olmuştur. O halde muayyen bir fikri olmıyan, yahut muayyen bir fikir telkinine savaşmıyan bir muharririn yazısı okumıya değmez. Ancak vakit geçirilmiş olur. Bittabi o muharrire "beğenilmek,, meziyeti verilemez. Bilmem ben böyle düşünüyorum. Kimleri? Sözünde ısrar mı ediyorsun?. Peki, bilhassa halkın seviyesine inerek çok yüksek ve kıymetli fikirler telkinine savaşan muharrirleri severim, ki onlar da belli..

Melih Nazmi

Bilmecemiz

Okuyucularımızdan Ümmügülsüm Hanım bize şu ata sözlerini gönderdi. Beğendiklerinizi bize bildirin. En çok rey alana hediye vereceğiz.

İnsan sırrını ahbabına bile söylemez.
Kendine iğneyi çuvaldızı ele alır.
İnsanın bacısı kendine dert ortağıdır.
Dişi kuş yuva yapar dişi kuş yuva bozar.
Arabanın ön tekerleği nereye giderse arka tekerleği de oraya gider.
Sonradan görme, gâvurdan dönme
Kışı geçirmeyen köpek yoktur fakat sor derisi ne çeker.
Tazıya tut tavşana kaç diyen kötü huyludur.
Gurbette öğünmek hamamda türkü söylemiye benzer.
Mızrak çuvalda gizlenemez, bir ucu çıkar.
Tok açın halinden anlamaz.
Düşenin dostu olmaz.
Huylu huyundan geçmez.
İnsan dokuzunda neyse doksanında da odur.
İnsan evinde ne yediyse kahvede söylemez.
İnsanın karnına kepçe vurulmaz.
Baş yarığı şapka içinde.
Kol kırığı yen içinde.
Elinde çok hüneri olan harabat olur.
Korkak adamdan kabadayılık beklenemez.
Kendine hayrı olmıyan adamdan hayır beklenmez.

Gençler için Edebi Müsabakamız

Gençler için açtığımız Edebî müsabakaya devam ediyoruz

Gençler için açtığımız edebî müsabaka devam ediyor. Bu hafta müsabakanın 10 uncu hikâyesiyle 10 uncu şiirini basıyoruz.

Müsabakaya girmek için en çok 800 kelimelik bir hikâye, yahut en çok 15 mısralık bir manzumeyi göndermek kâfidir. Okuyucularımız arasında en çok rey alanlara mükâfat vereceğiz.

Nişanlıya Hediye

Cevat Bey son günlerde Hamaset Hanım isminde genç, güzel bir kadınla tanışmıştı. Hamaset Hanım, Cevat beyin tam manasile beğendiği gibiydi. Zaten kendisi de genç, güzel bekâr bir erkekti. Kendine bundan iyi bir arkadaş tasavvur edemiyordu. Ve nihayet bu fikrini açtığı zaman:

— Beni ne kadar sevdiğinizi biliyorum; benim de size ne derecede bağlı olduğumu tahmin edemezsiniz.

— Sözlerinize eminim ki beni seviyorsunuz; zannedersem nişanlanmamıza bir mâni kalmadı değil mi? dedi.

Genç kadın, bu teklifi biraz tereddütle olmakla beraber derhal kabul etti.

Günler geçiyor, nişan uzuyordu. Böyle olmakla beraber Cevat Beyin ziyaretleri gittikçe artıyor ve her ziyaretine de eli boş gitmekten çekiniyordu. Muhakkak bir hediye götürüyordu. Hamaset Hanıma gelince, o; böyle ziyaretlerden hiç de memnun olmuyordu.

Cevat, bugün gene evden çıktı. Tabiî ziyarete boş gitmek olur mu ya. Bu sefer hatırı sayılır bir şey götürmek ve nişan için sabrının tükendiğini söylemek istiyordu. Yürüdü, yürüdü, Beyoğlunun büyük mağazalarından birine girdi. Gözüne ilk çarpan köşedeki tezgâhtar kızdı. Aman ne güzel ne de şirin şeydi bu. Şimdiye kadar en güzel bildiği Hamaset Hanımdan da güzeldi; hemen o tarafa ilerledi. Kız bir müşteriyle pazarlık ediyordu. Şık bir bey elindeki yeşil iskarpini bir kere daha muayene etti, muvafık buldu; ve aldı. Büyük bir sevinçle mağazadan ayrıldı. Cevat Bey tezgâhtar kızla başbaşa kalınca alacağını birden hatırlıyamadı; kız bunu farkeder gibi olmuştu:

— Alacağınız iskarpin ne renkte, kaç numara olacak efendim?.

Numarasını hiç de bilmiyordu. Hediye almak için (bir iskarpin alacağım kaç numara giyersiniz diyemezdi ya).. Biraz düşündü ve kırmızı renkteki bir iskarpini göstererek ilâve etti:

— Bilmem ki, bana şu daha iyi gibi geliyor ama ayakta nasıl duracak acaba?.

Bu suale kız hemen iskarpini camekândan çıkardı:

— Arzu ederseniz bir kere muayene edeyim bakınız?. derhal giydi ve bir aşağı, bir yukarı yürüdü:

— Nasıl buldunuz; beğendiniz mi?. Bu iskarpinler her güzel kadında ayni zarafetlerini muhafaza ederler.

YASA

Yasamın her sözünü Tanrı sözü bilirim.
Toprağımı yüceltmek benim en özlü ülküm
Başbuğlara saygım var yurtdaşları severim
Özü temiz, bağrı şen yiğit Türk oğlu Türküm

Her savaşta yıldırım gibi durmaz akarım
Ben hızımı andımdan güzel yurttan almışım
Güneş gibi göklerden yücelir de bakarım,
Saygılarla iyili yasama yalnız başım

TEKİN CAN

— Enfes, enfes. Dedi. Hemen sarınız.

Kız iskarpinleri hem sarıyor hem de söylenıyordu:

(Güzel bir kadına yakışacak en güzel bir iskarpin..)

Cevat Bey uzun müddet meftun meftun baktı, durdu ve iskarpinleri aldı, pazarlığa lüzum görmeksizin parasını verdi; mağazadan çıkarken kıza bir daha bakmıştı ki o yarı mütebessim yarı mükedder Cevat Beyi süzüyordu.

Kapıyı çaldı, tanımadığı bir hizmetçi kız açtı:

— Kimi arıyorsunuz efendim?

— Hamaset hanım evde yoklar mı?.

— Evdeler, fakat göremezsiniz, meşguldürler.

— Ya.. Demek ki göremiyecegim?. Kendisine şu paketi bizzat vermek istedirm.

Maamafih bunu alınız ve içindeki iskarpinleri Cevat Beyin gönderdiğini söyleyiniz.

Hizmetçi kız biraz durakladı; sonra :

— Evet, evet şimdi hatırladım hanımefendi bana söylemişlerdi diyerek paketi geri itti:

Cevat Bey neyi diyerek sordu:

— Bu iskarpinleri dün de göndermiştiniz; hanımın ayağına olmadığından ve rengini beğenmediğinden geri göndermişlerdi; bey bugün daha zarif yeşil bir iskarpin aldı ve size de bu hususta malûmat şimdi göndereceklerdi.

— Ya?... Diyebilmişti. Kızmadı, fakat orada daha fazla kalamazdı. Doğru iskarpini aldığı mağazaya döndü; kendini karşılıyan genç kız hâlâ gülüyordu. İskarpinleri uzattı:

— Şunları bir daha giyer misiniz, dedi.

Kız derhal giydi ve gene:

— Zannederim ki hiçbir ayakta böyle durmuyor?.

— Evet, ben de bu iskarpini sizin ayaklarınızdan başkasına yakıştıramıyorum demişti.

(İşte o günden beridir ki Cevat Bey, Hamasetine Haset Sabahatine de sadakatle bağlandı, kaldı.)

A. Ş.

Italyan gençliği

Italyada genç Faşistler

Dersle olduğu kadar askerlik ve sporlala da uğraşırlar

İtalyada faşist teşkilâtının bir de gençler kısmı vardır. Buna (Balila) derler. Balilalarda mektepli İtalyanlar vardır. Bunlar mekteplerinde olduğu gibi mektep dışarısında da sıkı bir inzibat ile askerliğe hazırlık yapmaktadırlar. Balilalar mahalle teşkilâtı halinde faşist zabitleri tarafından idare edilirler. 18 yaşına kadar İtalyan çocukları bu teşkilâtta yalnız askerlik inzibatı ve spor yapmazlar ayni zamanda iyi bir faşist olmak için siyasî terbiye de alırlar. Kendilerine konferanslar verilir, faşist fikriyatı, faşizmin siyasî akideleri, devlet nazariyeleri, iktısat hakkındaki düşünceleri gençlerin anlıyacakları şekilde anlatılır.

Resmimiz spor yapan genç kızlarla askerî film yapan Balilaları göstermektedir.

Cümhuriyet Gençler mahfeli 13 üncü müsameresi

31 Mart 1933 Cuma günü öğleden evel ve öğleden sonra olmak üzere Cümhuriyet Gençler Mahfeli temsil şubesi beşinci senenin on üçüncü müsameresini verdi. Her iki temsilde de salon hıncahınç dolu ve bilhassa kibar seyirci kütlesi mevcuttu.

Programda Ali Zühtü Beyin Fransızcadan tercüme ettiği (Bir facianın esrarı) namında 2 perde ve bir tabloluk bir trajedi vardı. Eser lisanımıza çok iyi tercüme edilmiş, yalnız eser bundan bir müddet evvel sinemasını gördü -

(Lûtfen sayıfayı çeviriniz)

Harikulâde Aşk ve Macera Romanı No. 19

Kadınlara Hâkim

Nakleden - fa.

— Onu sevdiğime eminim.. Duyuyor musunuz?. Kimse onun kadar benim hoşuma gidemez.. Kimse...

— Emin misiniz?.

— Hattâ...

Birdenbire duruyor.. Aklından geçen cümleyi tamamlıyor. Bu anî sükûtunun sebebini de söylemek istemiyor.. Cümlesini tamamlıyor, çünkü:

— Hattâ, kolleksiyondaki en son resim sahibi bile olsa..

Diyecekti. Fakat sesin sahibi onun düşündüklerini söylüyor:

— Düşündüğünüz adam bile olsa değil mi?. Zira bunun O olduğunu biliyorsunuz.

Selma hırçın bir sesle soruyor:

— Söyleyiniz. .Siz O musunuz? Söyleyiniz. .

Cevap doğrudan doğruya değildir:

— Albümde resmim en sondadır..

Uzun bir sükût.. Selma mırıldanıyor:

— Demek sizsiniz?.

Artık sakinleşmiştir.. Bu sefer kızmadan soruyor:

— Beni ne diye ve ne hakla buraya kapattınız?.

— Siz mevut aşk hayatını yaşamanız lâzımdı.

— Rica ederim, eğlenmeyiniz.. Beni niçin buraya kapattınız?.

Bir musiki ahengi haline gelen ses tekrar ediyor:

— Size daha fazla bir şey söyliyemem. Çünkü aşk hayatınızı, taliinizi yaşamanız lâzımdır. Kendisini görmeden daima sevdiğiniz adam, kalbinizde, ruhunuzda mevcut hayallerin birleşmesinden yapılmıştır. Ekseriya insanların sizi anlıyamamasından doğan ıstıraplarınızı teskin etmek için bütün ruhunuzla çağırdığınız adamı, boş yere beklediğiniz sevgiliyi, bir dul kadın gibi hayalinin arkasından ağladığınız erkeği, bu tam ve mükemmel âşığı yarın göreceksiniz.

— Yarın mı?

— Evet.... Yarın, biribirinizin kucağınıza beklemekten mütevellit bir yorgunluk ve kavuşmadan mütevellit bir sevinçle düşeceğiniz gün... Yarın...

Selma mırıldanıyordu:

— Yarın!...

Demek yarın kendisini kaçırtmış olan esrarengiz şahsiyetle karşılaşacak, bu kadar istediği ayni zamanda da çekindiği gün geldi!

Ses devam ediyor:

— .... Yarın.... Harikulâde ve efsanevî birleşme gününüz olacak!

Titriyor...

Ne sihirli sözler!

Bu sesi işitir işitmez, albümdeki korkunç çehrelerin hatırasının verdiği tiksindirici hissi kaybolmuştu. Bu ses bir musiki ahengi ile Selmanın bütün endişelerini silmişti ve hattâ, biliyor ki, bu ses sustuktan sonra bile ahengile ruhu titriyecek. Bunu Selma biliyor ve bu sesin ahengine kendini bırakıyor.

Fakat bir başkasının karısı olduğunu hatırlar hatırlamaz, bütün benliğiyle isyan ediyor:

— Hayır, hayır.... İstemiyorum.

O, bu sözleri işitmemiş, kendi kendine mırıldanıyormuş gibi söylemekte devam ediyor:

— Beni ebediyettenberi arıyordunuz ve ben ebediyettenberi sizi bekliyordum!... Düşününüz, yarın gözlerim, gözlerinizle ilk defa karşılaştığı ilâhî anın güzelliğini düşünün... Ruhlarımızın nasıl aydınlanacağını düşünün!... Ellerimizin daha ilk temasta duyacakları....

Selma, bu ateşli sözleri susturmak için haykırıyor:

— İstemiyorum... Bırakınız beni gideyim!... Sizi görmek istemiyorum... Gitmek istiyorum. Gitmek istiyorum...

(Devamı var)

ğümüz (Sarı odanın esrarı) filmine çok benziyor, Ali Zühtü Beyin eserini film gibi eserinden aslından aldığını tahmin ediyoruz. Fakat lisanımıza pek iyi tercüme edildiği ilk nazarda göze çarpıyordu.

Rol sahibi amatör san'atkârlar rollerinde fazlasile muvaffak oldular.

Eser de sahneye pek güzel konmuş, bir çok yeniliklerle karşılaştık.

Bundan sonra bir de (İhtiyar kız) namında bir perdelik komedi oynanmıştır. Lâkin biz bu komediyi başka yerlerde de seyretmiş, ayni mevzu ve muhavereleri işitmiştik. Yalnız burada sahneye konuş tarzı biraz daha itinalı... Her şeye rağmen eser muvaffakiyetle temsil edilmiştir.

Gençleri tebrik ederiz.

M. N.

Gençlere iskrim dersi

Cümhuriyet Gençler mahfeli spor şubesinden:

Mahfelde meccanî iskırım dersleri açılmıştır. Dersler her hafta cumartesi günleri saat 18 den 20 ye kadardır. Orhan ve İlhami Beyler tarafından verilecek bu derslere herkes iştirak edebilir .. Kayda cumartesi, çarşamba günleri saat 17 den 20 ye kadar mahfelin Beyoğlu Cümhuriyet Halk Fırkası binasındaki mahfel spor şubesinde devam edilecek ve derslere 15 nisan cumartesi günü başlanacaktır.

Temaşa grupunun müsameresi

30 Mart perşembe günü akşamı Gençler Tamaşa grubu tarafından Sultanahmetteki müsamere salonunda bir müsamere verilmiştir..

(Borçlarını Ödedi) ve (İnsan sarafı) piyesleri temsil edildi. Her iki piyeste de Avni, Necmettin, Enver Beyler çok muvaffak olmuşlardır. Gençleri tebrik ederiz.

Sultanahmet Tapu Başmemurluğundan: Ramide Cuma mahallesinde Cami sokağında eski 15 No.lu maa bahçe hane Lokçalı Hafız Hasan Efendi bin Hacı İbrahim uhtesinde bulunan hanenin haciz defterinin kaydında ve mülâhazat hanesinde (Yalnız 800 zıra mahal Dersadet bidayet mahkemesi tarafından yazılan 27 T.evvel 320 tarihli iş'arı üzerine haciz edildiği) yazılmış ve hacze müteallik evrakı müsbiteleri gerek haciz evrakları meyanında ve gerek vergi şubesinde bittaharri bulunamamıştır. Bu iş için Noterlik ve mahkemei asliye birinci hukuk idaresince yapılan muhabere neticesinde böyle bir kayıt ve malûmata tesadüf edilemediği bildirilmiş olmakla ve mahiyeti meçhul hacizlerden addi lâzım gelmiş olduğundan bu haciz ile alâkası olan varsa bir ay zarfında bizzat veya bilvekâle idareye müracaatları aksi takdirde mezkûr haczin usulen fek edileceği ilân olunur (1372).

İslâmlık hakkında

Bir Ingiliz muharririnin mühim fikirleri

Sengapor şehrinde intişar etmekte olan Arapça "El — Hüda,, gazetesinin muhabiri, İngilterenin meşhur muharrir ve mütefekkiri Mister "Bernard Şov,, un yeni beyanatını neşretmektedir. El — Hüda gazetesi Cava müslümanlarının tercümanı efkârıdır. Gazetenin muharriri Bernad Şov'la şu şekilde konuşmuştur:

— Beş dakikanızı işgal edebilir miyim?.

— Hay hay, bu dünyada ölümden bir, gazetecilerden iki kurtulmak mümkün değil!..

— Sizin Kosmopilten gazetesinde bir makalenizi okuduk. İslâmiyet lehinde sözler söylediğinizi gördük.. İslâmiyet hakkında ne düşündüklerinizi söyler misiniz?.

— İslâmiyet demokrasi dinidir. Fikir hürriyeti dinidir. Her şeyden fazla müslümanlık, centilmenlik dinidir.

— Siz de hem sosyalist, hem centilmen bir zatsınız! Neden müslüman olmuyorsunuz?.

— Gerçi ben de, başkaları da sosyalist olduğumu söylüyorlar .. Bunun doğru olup olmadığını kestiremiyorum.. Centilmen olmadığıma emin olunuz..

— Fakat eserlerinizde hep centilmenlik lehinde bulunuyorsunuz?.

— Öyle fakat dinliyen nerede..

— İslâmiyetin bütün dünyayı kaplıyacağını zannediyor musunuz.

— Hayır.. Çünkü ona karşı duracak bir çok mânialar var. Bununla beraber müslümanların sayısı mütemadiyen artacak ve diğer dinlere mensup olanların hepsinden çok olacaktır. Yalnız nazarı dikkate alınması icabeden bir nokta var..

— Nedir?.

— Müslümanlığın bir şey ,müslümanların başka bir şey olduğudur.. İslâmiyet çok güzel, çok iyi, fakat nerede?.

— Hıristiyanlığı müslümanlık gibi içtimaî bir sistem sayıyor musunuz?.

— Hayır. Müslümanlık gibi içtimaî bir sistem olmağa lâyık başka bir din tanımıyorum. Meşhur felesof Burke de bunu benden evvel söylemiştir.

— Müslümanların uyanmakta olduklarını gösteren bir şey gördünüz mü?.

— Göremedim..

— Arap memleketlerinde böyle bir şeye tesadüf etmediniz mi?.

— Oradaki hareket islâmî değil, yalnız millidir.. Müslümanlığın uyanması için müslümanların müslüman olarak çalışmaları, kavmiyet varlıklarından, kavmiyet ifratlarından çekinmeleri icabeder.

— Avrupada ve Amerikada müslümanlığı neşre çalışanlar var.. Bunlar hakkında ne dersiniz?

— Bunları takdir ederim.. Fakat müslümanların hırıstiyanlar gibi büyük ve muazzam teşkilâtlı misyonerleri yoktur.. Hıristiyanlığa mensup her mezhebin teşkilâta istinat eden misyoner heyetleri vardır.

MISYONERLER

14

Müslümanları nasıl hristiyan ettiler ve ediyorlar?

Muharrirleri: Muhittin Abdurrahman ve Mecdut Sait

Buna mukabil ayni müdür talebeyi yarım saat olan içtima müddetinden daha uzun bir zaman alıkoyarak esnemeler arasında bütün milletlerin kolayca anlıyabilmeleri için ne gibi değişiklikler yapılmak suretile İngilizcenin dünyanın umumî lisanı olabileceğini uzun uzun anlatırdı. Gene ayni sene zarfında her sene olduğu gibi mektebin kolej kısmının ilk sınıfı kitabet müsabakası yapmıştı. Talebelerden Mahmut Nedim Efendi Gazimizin, ingilizceye çevrilmiş Türk gençliğine hitabesini çok büyük bir heyecanla pek güzel bir surette okuduğu ve dinliyen talebe tarafından pek çok alkışlandığı halde, birincilik mükâfatı şöyle dursun, üçüncülüğe bile müstahak görülmedi. Misyonerlerin parasile misyoner hakemler tarafından idare edilen bu müsabakada bu mükâfatlar ancak Amerikan hatiplerinin Amerikan şecaatini tasvir eden veya Amerikan siyasetini izah eden nutukları okuyan kimselere verilebilirdi.

Bunların neticesi ne oluyor?

Bunun neticesi, iki sene evvel ayni mektepte Mead isminde bir Amerikalı muallimin birkaç talebeyi kopya ederken yakalaması üzerine öfkelenerek türklüğe hakaret küstahlığında bulunması üzerine Türk çocuklarından mürekkep koca bir sınıfın maalesef susması oldu.

Yazılarımıza nihayet verirken, Misionary Heralde mecmuasından şu son iktibas ve tercümeyi yapmayı da münasip gördük:

Haziran 1926 - 241

(Asyanın samyeli) unvanı ile George Horton tarafından yazılan Türklerin zulmünden, gaddarlığından, hıristiyan olmak hususundaki kabiliyetsizliğinden bahseden bir kitap çıkmış. Bu kitap "ihtimal harpten beri Türk hakkında yazılmış en şiddetli arzuhal,, miş. Müellifi İzmirin istirdadında orada bulunmuş ve Türkler tarafından yapılan mevhum mezalimi görmüşmüş. Dr. Horton ayni zamanda misyonerlerin seciyesizliklerinden, cemiyetlerinin müraililiklerinden ve bütün kilisenin tembellik ve lüzumsuzluğundan bahsediyor ve Türkiyedeki misyonerlerin ve onu besliyen cemiyetin beyhude uğraştıklarını söylüyormuş.

Eserin tenkidinde aynen şunlar söyleniyor:

"Kitapta daha işe yarar bir kıymet görmek isterdik. İhtimal böyle bir kıymete maliktir. Fakat henüz rasgelemedik. Eğer Türkü utandırarak ahlâkını düzeltebilmiş olsaydı, bu bir kazanç olurdu. Yahut milletleri utandırarak hıristiyanlığa daha lâyık bir ruh verebilmiş olsaydı bu birinci şıktan da iyi olurdu. Fakat Türkiye meselesinin haç seferleri ve kilisenin tenkidile halledilebilecek günleri geçmiştir. Puttan başka hal çaresi yoktur, ve işte Türkiyedeki misyonerler de bunu yapmağa çalışıyorlar. Böyle bir vaziyet karşısında bulumnuş olsa idi, Mesihin ne yapacağını kendikendilerine soran misyonerler, günahın en fazla kökleşmiş bulunduğu mefkûrelerinin ve mefhumlarının en az anlaşıldığı ve insan cemiyetinin en fazla yardıma muhtaç bir yerinde kalmıya karar vermek mecburiyetinde idiler. Onlar için orada kalkmak ve vazifelerine devam etmekten başka yapacakları bir şey yoktu. Ve cemiyet ile Allah hiçbir zaman kendilerinden yardımlarını esirgememiştir.

Salibin, Türkün kafasında Haçlılar harplerile öyle sıkı bir rabıtası vardır ki ona hiçbir zaman fırsat vermemiştir. Belki şimdi daha iyi tanınacaktır. Maamafih Türkiyede İsa muakkiplerinin takip edecekleri yol fevkalâde uzun ve meşekkatli olacağa benziyor. Mesaisinde muvaffak olabilirse o zaman Türkler zamanla işe yarar bir şey vücuda getirebileceklerdir. Amerikadaki İsa kilisesi de bu suretle yeniden hayat kazanacaktır.,,

İşte çocuklarımızı okutan misyonerler Türkler hakkında memnuniyetle bu gibi fikirler beslerler. Müfterilikle itham edilmiş olmıyacağımızı bilseydik mektebin ilk girdiğimiz senelerde, Anadolunun Yunanlıların öz vatanı olduğu, ayni zamanda bu ülkenin şarkındaki kavimlerin Türk olmadıkları, bunlara hükûmetin istiklâllerini vermesi doğru olacağı gibi bir takım şeyler söylediğini de tafsilen yazmağı unutmazdık.

Genç Türkiye cümhuriyetinin en büyük gayesi, başlıca emeli vatanın istiklâl ve saadetini her şeyden üstün tutan, milliyetçi bir gençlik yetiştirmek olduğunu bildiğimiz için artık gayet mutmain ve müsterih susuyoruz.

SON

İstanbul Asliye Mahkemesi 4 üncü Hukuk Dairesinden:

Üçücü Kolordu kumandanlığına ait alâtı rasatiyeden beş kalem eşyanın yama Üsküdarda Arakiyeci Cafer mahallesinde 11 No.da mukim 3. K. Kumandanlığı istihkâm taburu birinci lâzımi Ferit ve mezkûr istihkâm efradından Cemal Efendilerin sebebi vermiş oldukları tutarı olan liranın hükmen tahsili talebine müteir dava istidası suretlerinin tebliği mezkûr adrese gönderilmiş ise de zim Ferit Efendinin mezkûr haneden kıp halen nerede oturduğu belli dığı muhtar ve mübaşir tarafından len şerhten anlaşılmış ve talep bir ay müddetle ilânen tebligat na karar verilmiş olmakla tarihi dan itibaren bir ay zarfında Ferit Efendinin mahkemeye gelerek va istidasının suretini alıp davaya vap vermediği takdirde hakkında kararı verileceği ilân olunur (1397).

İstanbul Dördüncü İcra memurluğundan:

Tamamına bin üç yüz otuz ikira kıymet takdir edilen Fethiyede tip Maslahaddin mahallesinin Köroğ sokağında eski 1 mükerrer yeni 7 maralı maa bahçe hanenin tamamı arttırmıya vazı edilmiş olup 15/4 tarihinde şartnamesi divanhaneye edilerek 10/5/933 tarihine müsadif şamba saat 14 ten 16 ya kadar İstan Dördüncü İcra dairesinde açık suretile satılacaktır. Arttırmaya için yüzde yedi buçuk teminat alınır. Muterakim vergi, belediye kıf icaresi müşteriye aittir. 929 İcra kanununun 119 uncu maddesine fikan hakları tapu sicillerile sabit yan ipotekli alacaklılarla diğer ranın ve irtifak hakkı sahiplerinin haklarını ve hususile faiz ve dair olan iddialarını ilân tarihinden baren yirmi gün içinde, evrakı sübri ile bildirmeleri lâzımdır. Aksi hakları tapu sicillerile sabit olmıyan satış bedelinin paylaşmasından hariç lırlar. Alâkadarların işbu maddeyi niyeye tevfikan hareket etmeleri ve ha fazla malûmat almak istiyenler 932/863 dosya numarası ile memurluğumize müracaatları ilân olunur (1387).

selâ, kadın kunduralarına kadar vaziyet edildiğini işitmiş ve bunlar için söylemiştim; bu rivayatı sureti kat'iyede reddederlerdi. Ve kim müştekiyse müracaat etsin cevabını alırdık.

Reis — Bu hususta bir tedbir ittihazına dair meclisi vükelâda bir karar ittihaz edilmedi mi?.

İbrahim Bey — Resmî bir müracaat vukubul - mamıştır.

Reis — Tekâlifi harbiye kanunu muvakkatle - rinin neşrinde kabinede miydiniz?.

İbrahim Bey — Zannederim, bu kanun eski - dir, maamafih ciheti askeriyenin teklifi üzerine bazı tadilât yapıldı.

Reis — Fakat, buna dair sonradan bir kanun neşredilmişti.

İbrahi mBey — Eğer bir kanun neşrinde kabinede varsam varım, maamafih ben kendime müteallik kavanini bilirim.

Halit Bey (Divaniye) — Hicaz vak'ası İbrahim Beycfendinin zamanı nezaretlerine müsadiftir. Hat ta müşarünileyh bu mesele hakkında bir zemini itilâf bulmak zımnında buradan izam edilmişlerdi; bu husus hakkında malûmat lûtfederler mi?.

Reis — Hicaz vak'ası hakkında bir sual soruyorlar.

İtilâf devletlerinin böyle bir teklifte bulunduklarını bilmiyorum. Hatta ilâveten malûmatım ola - rak şunu da söyliyeceğim: Kapalı zarf meselesine bundan yirmi gün evvel nasıl muttali oldumsa bu meseleler hakkında da o gün Ferit Paşanın bazı sözlerini işitmiştim. Ferit Paşanın söylediğine nazaran itilâfçılar, bize birçok fevait temin ede - ckelerini vadetmişler ve bunu o vakit (Londra) sefiri olan Tevfik Paşa hükûmete yazmışsa da babıâli cevap vermemiş. Bendeniz bunu Tevfik Paşaya sordum, Tevfik Paşa böyle bir şey yok; eğer siz bitaraflığımızı muhafaza ederseniz tamamiyeti milkiyeniz bize karşı mahfuzdur, istikraz için de düşünürüz,, gibi şifahî sözler söylenmiş olduğunu söyledi. Fakat teminat filân yokmuş bunu bilâhare öğrendiğim cihetle söylüyorum. Kabinede bu - lunduğum müddet zarfında bu husuat hakkında bir teklif olduğunu hiç bilmiyorum.

İkinci fıkraya gelince, ortada bir ittifak muahedenamesi var, sonra harbe sürüklenmiş olduğumuzu demin de söyledim. İttifak muahedenamesine gelince; bu ittifak, devletin ve memleketin hukuk ve menafii nazarı itibara alınarak aktedilmiştir, bunun için ben bu mesele hakkında bir parça söz

ler ve gayri resmî bir takım vesayada bulundular. Bu suretle biz de ona göre hareket ettik ve öylece iş gördük. Esasen bizim atalardan kalma bir darbımeselimiz vardır: Rus düşmanlığı. Filvaki Rusya asırlardanberi bizim düşmanımızdır; bidayeti teessüsünden beri memleketimizi istilâ ile meşhur ve meşguldür. Daima gayesi bundan iba - ret olan yegâne hasmımız Rusya hükûmetidir. İngilizlere gelince, bu devlet şimdiye kadar, yani Mısır ve a'rabî meselelerinin zuhuruna kadar bizim lehimize idi, fakat bu meselelerden sonra İngilizler Mısıra vazıyet suretile Hindistan irtibatı te - min eyledikleri cihetle maatteessüf eski dostluğu terkettiler ve bizim hasmımız olan zümrei ittifa - kiyeye dahil oldular. Bu tabirle Fransızların da hasmımız olduğunu kastetmiyorum, bizim hasmımız, Moskoflardı. Halbuki biz de bir taraftan kendimize zahir bulmak mecburiyetindeydik. Bunun için, tarihini tayin edemem, Avusturya - Macaristan hükûmetinin Sırbistan hükûmetine karşı vaki olan hali harp ilânından hayli zaman mukaddem müzakerata girişilmiş ve onun neticesi olarak itilâf hâsıl olmuştu ve Almanlarla aktedilen bu ittifak tedafüî olmak üzere yapılmıştır. Biz, bu meseleye, ittifak takarrür ettikten sonra, muttali ol-

amelâttan dolayı münferiden meclisi meb'usana karşı mes'uldürler,, deniliyor. Şu halde böyle ilânıharp ve muharebenin sureti cereyanı gibi mahamı umurda vükelânın bir karar ittihaz etmesi ve vaki olan suiistimalâta karşı tedabir ittihazı icap ederdi, değil mi?.

İbrahim Bey — Bendeniz zannetmiyorum; çünkü kanunu esaside musarrah olduğu veçhile, harbi idare etmek zatı şahaneye ve başkumandanlığa aittir. Halbuki başkumandan vekili tayin ediliyordu. Ve bendeniz bu usulün bu şeklin doğru olduğuna kani değilim. Başkumandan, zatı şahanedir ve netekim son zamanlarda olduğu gibi, zatı şahanenin erkânıharbiye reisi olur. Muamelâtı harbiyenin sureti tedviri meclisi vükelâya ait değildir ve eğer meclisi vükelâ, harbi idareye kalkai ve fününu askeriye ve muamelâtı harbiyede mütehassıs olmıyan bir takım adamlar bu işlerle meşgul olurlarsa onlardan da bir takım mehalik sudur eder, zannındayım. Onun için meclisi vükelâ, bu meseleyi güçlükle söylerlerdi ve: "Bunlar serairden,, derlerdi. Hatta bir garibe olmak üzere arzedeyim ki, en ufak şeyler için bile: "Kimseye söylemiyeceğiz, gayet mahremdir, fakat şöyle bir şey var,, denilirdi ve bu, bittabi hayretimizi mu -

İbrahim Bey — Bu da bendeniz müteallik değildir, çünkü onlar meclisi vükelâ kararile tayin edilmez ve edilmemiştir.

Reis — Bilâhare onların suiistimalâtı ve istikametsizlikleri işitilince ne oldu?.

İbrahm Bey — Bendeniz kabinedeı çekildikten sonra bu suiistimalât meselelerı o va - kitler için mevzuu bahis değildiler.

Rağıp Nişaşibi Bey (Kuduş) — Enver Paşa, başkumandanlık vekâletine, meclisi vükelâ kararile mi tayin olundu?.

İbrahim Bey — Buna dair meclisi vükelâda bir karar oluğu hatırıma gelmiyor, binaenaleyh is - tersenız doğrusuna bakarsınız, çünkü pek iyi hatırımda değil. Maamafih öyle zannediyorum ki bu mesele, malzam sadaretle zatı şahane beynında halledilmiştir. Fakat bunu kat'i bir şekilde ve kani olacak surette tayin edemiyorum. Doğrusunu tetkik kile keyfiyet tayyün ve tavazzuh eder ve bende - niz müşevvaş ve müphem olarak söz söylemeyi arzu etmem.

Hilmi Bey (Basra) — Kanunu esasinin bir maddesinde: "Vükelâ hükûmeti siyasetı ummi yesinden müştereken dairei nezaretlerine ait mu-

duk, ve hatta malûmatımız olmıyarak böyle bir vazıyete girdiğimizden dolayı, kendi hesabıma söylüyorum, arkadaşlarımıza serzenişlerde bulun - duk. Bununla beraber ayrılmak elde idi; fakat şu mülk kit'alara ve tedafüî ittifaka mebni ve ittifaki musellesten ki Almanya Avusturya ve İtalya dan ibaretti. İtalyanların o ittifaka dahil oldukları halde, Fransızlarla itilâf ettiklerinden dolayı bizim ittifak, tedafüî bir vaziyette aktedilmiş ve İngiltere karşı bazı kuvvet var zannındaydım. Bu ittifak belki Rusya veya iki Balkan hükûmeti tarafından bir taarruz olursa, bizi müdafaada iştirakı tazammun ettiğinden bunu menfaatimize muvafık gö rerek kabul ettik. Kendi hesabıma bu ittifakın sai - ki budur ve ben o vakit bunu eshap ve kuvvudu maruzaya nazaran kabul ettim. Çünkü son zamanlara kadar müsait siyaset takip eden İngilizler dahi bir zümrei düveliyeye girdiği cihetle biz de bu zümrelerden bütün bütün bigâne kalmamak ve tedafüî olmak ve İngiltereye karşı kuvvudu istisnaiye bulunmak şartile bu ittifakın aktini menfaati - miz icabatından addettik.

Viktor Bey (İstanbul) — İttifak harpten evvel mi aktedilmişti?.

İbrahim Bey — İttifak harbi umumiden çok

İbrahim Bey — Biz, gerek müttefiklerimize karşı, gerek düveli itilâfiyeye karşı bitaraflığımızı muhafaza azminde bulunuyorduk ve kat'iyyen bu ittifak icabından olarak harbe girdik ve bütün vak'ai malûme bâdis olduncaya kadar bitaraflıkta musırdı. Harpten sonra ittifak muahedenamesine bir iki zeyil daha ilâve edildi ve bu suretle kapitülâsyonlar mesalli ve daha saire gibi cihetler temin olundu; fakat bunlarr sureti kat'iyede tayin edemem.

Reis — Bu ittifak muahedenamesinin müzakerat evvelâyesine hükûmetimiz tarafından kimler memur edildi?.

İbrahim Bey — Bu meselelerle doğrudan doğruya sadrazam paşa meşgul olmuş, hatta bendeniz sonradan muttali oldum?. Bunu size izah edeyim: Bir gün dahiliye nazırı Talât Bey bendenizi telefonla davet etti; icabet eyledim. Tamir sebebile hariciye nezaretine ait odada bulunuyordu. Odacıya, şeyhülislâm efendiden başka kimseyi kabul etmiyeceğini tenbih ettikten sonra âcize bitaben: "Biz Almanyayla ittifak ediyoruz" dedi. Bende - niz fevkalâde hayret ederek: "Almanya ile mü - nasebeti coğrafimiz bulunmadığını ve bir çok sabile malik olmak itibarile böyle bir ittifakın zarar-

lı neticeler verebileceğini, makamı itirazda der - meyan ettim. Cevaben: "İttifak aktedilmiştir, değil mi? Mezkûr hayretim tezauf ederek: "Bir ittifak aktedilir de kabine azası bunun mebadisinden nasıl haberdar edilmez?„ Sadrazam paşa meselenin size söylemek vazifesini bana tevdi etti, ben de söyliyorum„ dedi. Müteakiben Hayri Efendi geldi. Kendilerine de tebliği keyfiyet eyledi. Acız pek müteheyyiç bir halde bu hareketin doğru olmadığını, Hayri Efendiye de söyledim ve oradan ayrıldım. Ya o gün veyahut ertesi gün Cavit Beyi gördüm. Bu muamelenin pek yolsuz olduğunu müteessirane anlattım. Ve kendisile beraber sadrazam paşanın yalnına gittik. Paşanya da, bu bapta, kâffiyen başka olan noktai nazarımı müdafaa ederek, icap edersc istifa bile edeceğimi bildirdim. Paşa telâş etti ve: "Canım meselc bu kadar izam edilecek şeklide değildir. Birkaç aydan beri bu meselelerle meşgul olıyorum. Binaenaleyh mesele hallolunmadan işaası mümkün olamazdı. Devletin siyaseti hariciyesinden sadırazam olmak itibarile, mes'ul olduğum için teşebbüs ettim ve muvaffak oldum. Şimdi arkadaşlarımı ağâh edivorum. İttifaka gelince: Bu, sırf tedafüidir. İngiltere haikkında fikrai istisnaiye bile mevcuttur. Bu ittifak Rus-

ya ve iki Balkan devletinin tecavüzüne karşı bizi müdafaaya inhisar eder. Maamafih bugün ittifakı müsellese dahil bulunan İtalyanın Fransa ve İngiltereyle ayrıca mukaveleleri mevcuttur. İşte ben de Cavit Beyefendiyi memur ettim. İtilâf devletleri süferasile müzakereye iptidar edecektir. Bu şekille sizin endişe ettiğiniz ahval bertaraf olmuş olur.„ gibi mukni bazı izahatta bulunması ve Cavit Beyin itilâf süferasile müzakereye memur olması âcizi istifadan sarfınazar ettirdi.

Reis — Badelâkit muahedeyi kim imza etti?.

İbrahim Bey — Sadrazam Sait Halim Paşa imza etmiş.

Reis — Biz harbe ittifak hasebile mi girdik, eğer bu suretle girmişsek müttefiklerimiz düşman tarafından duçarı tecavüz olduklarından naşi bizi dahi ilânıharbe davet etmişler midir?.

İbrahim Bey — Benim malûmatım yok. Biz ittifakı tedafüî aktettik. Binaenaleyh tedafüî olarak aktedilen bir ittifak, mütecaviz olan bir tarafın diğer tarafı davet etmesine hiçbir vakit hak ve salâhiyet bahşetmez. Esasen harbe Almanya girdi ve Almanyaya taarruz olmadı. Madem ki bizim de ittifakımız tedafüîydi, binaenaleyh biz de bu ittifak hasebile harbe girmedik ve girmek niyetinde de

mütekabile esasına müstenit olmak ve bütün hudutlarımız mahfuz kalmak ve bir taarruz vukuunda harbe iştirak etmek ve hulâsa hükûmeti Osmaniyenin her türlü menafii temin olunmak şartile aktedilmiştir ve zannederim ki bu ittifak muahedenamesi ile devlete hizmet edilmiş kanaatindeyim.

Reis — Sualin ikinci fıkrasındaki "... ve Almanyadan bir gûna taahhüt ve zıman almaksızın..„ kaydından maksat, harbe girerken masarifi harbiyemizin Almanya devleti tarafından ita edilmesi gibi hususattan ibarettir.

İbrahim Bey — Harbe girmek için bir muahede yoktu ve hükûmeti seniyenin aktettiği bu muahedenamenin harp muahedenamesi değildi; çünkü bu, tedafüî bir muahedenameydi ve bu meselenin mebdeinde hali harp yoktu. Maamafih biz Almanlara: "Sizinle şunu yaparız„ diyebilirdik; fakat bu, tamamile başka bir meseledir.

Hilmi Bey (Basra) — Mademki bu muahede, tedafüî bir şekilde kabul edilmişti; o halde tecavüzî bir şekle inkılâp ettikten sonra devlet için neden bir teminat düşünülmedi?. Neden Almanlara karşı: "Siz, tecavüzî bir harekette bulunuyorsunuz; biz, sizinle yürüyemeyiz, hareket edemeyiz„ gibi hükûmet bir şey söylemedi mi?.

evvel aktedilmiş ve bu müzakerat, Balkan harbinden sonra başlamıştır, fakat tarihini tayin edemem; binaenaleyh bizim harbe duhulümüzden evvel aktolunmuştur.

Ragıp Nişaşibi Bey (Kudüs) — Harbi umumiye dahil olduktan sonra Almanlarla hiç ittifak aktedilemdi mi?.

İbrahim Bey — Hayır efendim, fakat ittifak muahedenamesi, arzettiğim veçhile, değil bizim harbe duhulümüzden, hatta diğer devletlerin ilânı harbinden evvel aktedilmiştir. İhtimal ki bu muahedenamenin tarihi imzası o zamana ve yahut ondan sonraya müsadif olabilir. Şuna da söyliyeyim ki bu muahedenameye bilâhare bir iki zeyil dahi ilâve olunmuştur. Tabiî bu hususi dosya tetkik edilince muahedenin tarihi imzası ve saire malûmunuz olacaktır.

Harun Hilmi Efendi (Tekirdağ) — Bu ittifakla ne gibi fevait temin ediliyordu?.

Ragıp Nişaşibi Bey (Kudüs) — Ya onun zeyillerile?.

Reis — Müsaade ediniz efendim, cevap verecekler.

İbrahim Bey — Bu ittifak, müstakil devletler gibi, yalnız tamamii milkî kaydile değil hukuku

ğildik; fakat bir emrivaki karşısında bulunduk.

Reis — Dördüncü suale geçiyorum. Bu sualde: "Harbi dirayetsiz ve istikametsiz ellere tevdi ederek her cephede fünunu harbiyenin kabul edemiyeceği mecnunane hareketlerin cereyanına ve sırf menafii hasisei şahsiye uğrunda kuvvei hayatiyei milletin gasp ve israfına müzaheret eylemesi„ mevzuubahistir.

İbrahim Bey — Fakat bu sual, bendenize müteallik olmasa gerek. Çünkü umuru askeriye malûmu âlileridir ki, başkumandanlık vekâleti marifetile idare edilir ve hatta bu hususata dair meclisi vükelâya hakkı kelâm da vermezdi.

Reis — Bazı cephelerdeki kumandanların hatası işitilince bunlar, meclisi vükelâda mevzuu bahsolmadı mı?. Meselâ (Sarıkamış) harekâtı ve saire.

İbrahim Bey — Bunlar mevzuu bahsedilince: "Harekâtı askeriye iktızasındandır, vaziyet bunu icap ettiriyor„ derlerdi. (Sarıkamış) harbini başkumandan vekili Enver Paşa mevkii harpte bizzat idare etti ve hatta maatteessüf harekâtı askeriyeye dair vaki olan suallere dahi: "Cevap vermeğe mecbur değiliz„ sözüyle mukabele ederlerdi.

Reis — Sualin ikinci fıkrasında "İstikametsiz ellere kaydı var.

söyliyeceğim, fakat bilmem diğer sualleriin buna tahammülü var mıdır. Cümlenin matlûmu olduğu veçhile Ingiltere hükûmeti asırlardanberi, yakın zamanlara kadar infirat siyaseti takip etmektedir. Halbuki bir taraftа ittifaklı müsellес ve diğer taraftа itilâfı müdafi ve böyle olduğu halde Ingiltere bir siyaseti müttefikide takip ediyordu. Fakat bilâhare Ingiltere dahi siyaseti münferide takip etmeğe devam edemiyerek kral Edvarın zamanında zümreі düveliyeye iltihak etti. Halbuki bu açıktaydı, hatır nişanı âlileri olsa gerektir ki sizden evvelki meclisi mebʼusanda Sait Paşa merhumun hatırında kaldığına göre hükûmetin şu itifaklardan birine girmek sevdasında olduğu hakkındaki mütalеasi meclisin alkışlarına mazhar olmuştu. Fakat aradan zaman geçti ve Balkan harbi bidaiş oldu. Balkan harbinin hudusundan sonra da şu faciaya maruz olduk. Gene hatırı nişanımız olsa gerektir ki Avrupa devletleri, Balkan harbinde "Istatüko„ muhafazasını taahhüt etmişlerdi. Fakat harp, bizim aleyhimize neticelenince istatükonun muhafazası mevzuu bahsolmadı; demek ki bizim dünyada müttefikimiz yoktu. Mahmut Şevket Paşa merhum zamanında hükümet, bütün bütün yalnız kalmayı muvafik görmediği için ta-

gilizlerle ittifakı düşündü. Hatta bu hususta İngiltereyle bir mutabere kapısı açıldı ve o zaman "Bir çok vekayiden başka harp hâdis oldu. Fakat bizarık adamakıllı hareket etmek zamındeyiz. Madem ki sizinle mütʼahit Kıbrıs muahedenamesi mevcuttur. Binaenaleyh bu muahedename ahkâmının tamamii tatbik ve icrasına hazırız ve bunun için buraya her nezarete memurlar göndermiz, vilâyat seniyenin islahı için adamlar göndeririz. Bu suretle sizinle uyuşalım ve sizin nezaretiniz altında her husustaki taahhüdü serian ifa edelim„ diye İngiltereye müracaat ettik. Buna evvelemirde İngiltere tarafından muvafakat edildi. Fakat müteakiben Rusyayla beyinlerinde hasıl olan ittifâk üzerine olacak, vazıyet değişti; yalnız şurasını anlamak isterim ki bunun bu meselelerle alâkası var mıdır?. Zapta hacet var mıdır?

Reis — Var efendim.

İbrahim Bey — Evet, İngilizler evvelce bu teklife muvafakat ettikleri halde sonra rücu ettiler. Ve bize müzahеret etmemeğe başladılar. Bilâhare vilâyat şarkiye meselesi çıktı, bunun için müzakerata iştidar edildi ve bu meselelerde bize en ziyade Almanlar müzahеret etti. Hatta Almanlar bize karşı: "Hükûmetinuzu müdafaa edeniz„ dedi -

cip olurdu. Hatta birkaç defa Enver Paşaya: "Aman paşa ben sizin söylediklerinizi duydum, sakın harıçte duyarsanız bizi işsa etmiş zannetmeyiniz„ gibi imalı bazı serzenişte bulunduğumuz vaki olurdu. İşte bu surette muamelât ve hareketi harbiyeyi mektum tutarlardı ve bunun, fevait vü icabatı harbiyeden olduğunu, delil olarak göste rirlerdi. Bir mesele daha var: Malûmu âlinizi zümre harbediyordu; biri bizim taraf, ittifak; diğeri itilâf devletleriydi.. O zamanlar itilâfçıların hareketât askeriyesi bozuk bir haldeydi Binaenaleyh biz o vakitler hareketât askeriyeye dair malûmat istemeyince; bize itilâfçılar misal getirirler ve: "Bakınız, onların tedabiri askeriyesi meclisi vükelâ larda fiilen mevzuu bahsolunyor ve onun için itilâfçılar böyle akıbete maruz kalıyorlar; bizde ise bu işleri bir zümeri askeriye tedvir ettiği cihetle muvaffakıyet hasıl oluyor.„ derlerdi.

Hilmi Bey (Basra) — İdare cihеti doğrudur ve erkânıharbiyei umumiye riyasеti harbin sureti cereyanını kendisi idare edebilirdi; fakat meclisi vükelâda bulunan zevatı kiramın da harbin sureti tatbikiyesini ve nеtayicini bilmesi hakkı sarihi değil midir?.

İbrahim Bey — Bunları bildirmek istemezler

ve israr ettikçe arzettiğim mahzuratı dermeyan edeceğim. Maamafih harbin sureti cereyanı hakkında hiç bahsolunmazdı demek iste miyorum. Lâzım gelen malûmatı verirler ve hareketlerini müdafaa ederlerdi. Asker olmadan mualâtat askeriyeye karışmak bilâhare mucibi mesuliyet olmaz mı?.

Hilmi Bey (Basra) — Maksadım karışmak için değil ki..

Reis — İhtikâr meselelerinde bulunmadığımızı söylemişiniz. Halbuki seferberlik bidayetinde ve sonra, milletin emvali, vazıyet edilerek tekâlifi harbiye tarikile alınmışlır. Zatâlilerinin, adliye nazırı sıfatile vukubulmuş olan bu suistimalât hakkındaki istitlâatları nedir ve bu bapta ne gibi tedabir ittihaz edilmiştir?.

İbrahim Bey — Tekâlifi harbiyenin suretі edayeti hakkında eski bir kanun vardır ki o kanun, bu salâhiyeti cihеti askeriyeye bahşetmiştir. Binaenaleyh o kanunu tatbik edenlerin mes'uliyeti mevzuu bahsolmalıdır. Bendeniz, yolsuzluklar olur, diye her gün söylerdim.

Reis — Bu bapta hiç istitlaatınız olmadı mı?

İbrahim Bey — Bir müracaat resmiye vaki oldı; maamafih mesmuat kabilinden olarak me-

Hikâye

Öldüren Ses

Nakleden: fa.

Süleyman sordu:

— Saat kaç?.

Şakir kol saatine baktı, cevap verdi:

— Sekizi yirmi geçiyor.

— Biraz ileri galiba.

— Beş dakika kadar.

— Beş dakikada neler olmaz!

Şakir cevap vermedi. Gözleriyle dostunun hareketlerini takip ediyordu. Süleyman kapıya gitmiş kapatmış, kilitlemiş, anahtarı alıp dönmüştü. Şimdi pencereye yaklaşıyordu. Açtı. Dışardan bir mayıs gecesinin kokuları odayı doldurdu. Şakir sordu:

— Niçin pencerelere demir parmaklıklar koydurdun?.

Süleyman omuzlarını kaldırdı. Sakin bir hareketle odanın anahtarını bahçeye fırlattı. Şakir heyecanla sordu:

— Ne o, hapis mi olduk.

— Evet.

— Ne münasebet?. Niçin?.

— Sinirlenme! Şimdi anlarsın.

Süleyman, bir dolabın önünde durmuştu. Açtı. İçerden iki şişe çıkardı, sordu:

— Şarap mı?. Konyak mı?

— Konyak.

Süleyman bir kadehe konyak koydu. Şakire verdi. Sonra kendi kadehini doldurdu.

— Sana sigara da verirdim ama.. içmiye vaktin yok.

Şakir lâtife etmek istedi:

— Acelemiz mi var?.

— Belki..

Sustular.

— Hizmetçilere bugün izin verdim. Köşkte yalnızız.

— Ey?..

— Eysi filân bu. Hiç. Sadece dışardan bir imdat filân umma diye söyledim.

— Kimin için bir imdat?.

— Senin için. Belki de benim için. Çünkü son dakikada olur ki kurtulmak isterim.

Şakir ayağa kalkmış arkadaşına doğru ilerliyordu. Süleyman haykırdı:

— Dur! İlerleme.

— Bırak çıkacağım.

— Dikkat et.

— Neye?.

Şakir anî bir hareketle kapıya koştu. Omuzuyla vurarak kırıp çıkmak istedi. Olmadı.

— Gördün ya Şakir, kapı sağlam. Gürültü etmekte mana yok. Hem radyoyu bitişik odaya koydum.

— Ne radyosunu?.

— Evet. Ne diye böyle aptal aptal bakıyorsun?. Bu akşam Samiye radyoda ilk defa olarak şarkı söylemiyor mu?.

— Evet. Sahneden çekildikten sonra ilk defa olarak bu akşam..

— İşte, seni bu akşam onun için davet ettim. Emindim ki bu senin hoşuna gidecek.

Süleyman, Şakirin gözlerinin ta... içine bakıyordu. Şakir başını çevirdi. Süleyman devam etti:

— Biliyorsun ki Samiyeyi severim. Bütün kalbimle severim. Dört senedir aramızda hiçbir geçimsizlik olmadı. Bütün tanıdıklar, ailemizi nümune aile olarak gösterirlerdi. Samiye de beni seviyordu. Benim için sahneden çekildi. Arasıra konser verirdi, ama, her zaman benden izin alırdı. Ve bu akşam bir çok dostların ısrarı üzerine, ilk defa olarak radyoda konser veriyor.

— Ne demek istiyorsun Süleyman?.

— Şunu demek istiyorum, Şakir. Sen benim en iyi ve en eski dostumsun..

— Evet.

— Ayni zamanda Samiyenin de âşıkısın!

Şakir ayağa kalktı. Haykırdı:

— Yalan.. yalan.. Kim söyledi bunu sana.

— Bağırma, dinle. Altı aydır buluştuğunuz yerleri gözlüyorum. Kaç defalar ikinizi birden yakalıyarak oracıkta öldürmek istedim. Fakat sırasını bekliyordum.

— Fakat..

— Sırasını bekliyordum, çünkü sizden öyle bir intikam almak istiyordum ki, tarihte bunun bir misali olmasın. Ve bu intikam, senden, Şakir, bizzat Samiye vasıtasile alınacak.

— Sen çıldırmışsın, bırak da çıkayım?.

— Nasıl çıkabilirsin. Anahtarı bahçeye attım. Pencereler demir parmaklıklı, hizmetçiler yok.. Seni, kendimle beraber ölüme mahkûm ettim.. Hem nasıl bak. Geçenlerde bir yerde okumuştum. Bir alim, radyo mevcelerile infilâklar yapmanın usulünü keşfetmiş. Bunu sana bütün teferrüatı ile anlatmak güç olacak. Ben bu usulü tetkik ettim ve bir sürü aletler alarak yaptığım tecrübelerde müspet netice aldım. Bu akşam, radyoda Samiye konser verecek. Tam saat sekiz buçukta... Daha bir dakikamız var demek.. Radyo makinesini bitişik odaya koydum. ve İstanbul merkezine göre ayar ettim. Samiye konsere başlar başlamaz, mevceler, evi uçuracak. Bulunduğumuz odanın altı, mahzendir, ve içi dinamitle doludur.

Bu aralık, sofada çalar saat vurdu. İkisi birden mırıldandılar:

— Samiye!..

* * *

Samiye her şeyden bihaber radyoda konserine başlamıştı.

"Millî Tasarruf ve Iktısat Cemiyeti" diyor ki:

"Yurtdaş, Yerli Malından Şaşma!"

Yerli Malların en iyisi, en sağlamı ve en ucuzu

Yerli Mallar Pazarındadır

Ankara'da Çocuksarayı caddesinde | Istanbul'da Bahçekapıda ve Beyoğlunda istiklâl caddesinde | Samsun'da Bankalar caddesinde (1437)

Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletinden:

"1262„ No. lı ispençiyarî ve Tıbbî Müstahzarlar kanununun "12„ nci maddesi mucibince Tıbbî müstahzarların haricî ambalâjları ile tarifnamelerinde perakende satış fiatının yazılması iktiza ettiğinden 1 - Temmuz - 933 tarihinden itibaren gümrüğe vürut edecek olan ecnebî müstahzarların haricî ambalajlarile tarifnamelerinde Istanbuldaki perakende satış fiatları Türk parasile yazılmadığı takdirde gümrüklerden geçirilmiyecekleri ilân olunur. (1464)

Edebiyat Fakültesi reisliğinden:

Istanbul ve Strazburg Darü.fünunlarından mezun bulunan ve doktora imtihanına talip olan Besim Beyin 10- Nisan- 933 Pazartesi günü saat 15 te coğrafya dersanesinde " Kapalı havzalar morfo'oj sine dair tetkikler „ atlı doktora tezini alenî olarak müdafaa edeceği ilân o unur. (1466)

Emniyet işleri umum müdürlüğünden:

1— Zabıta memurlarına asgarî 1800 âzamî 2200 kat resmî elbise "çaket pantalon„ yaptırılması kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur.

2— Istekliler münakasanın açılma günü olan 20 - Nisan - 933 Perşembe günü saat 14 de Emniyet işleri Umum Müdürlüğüne müracaat edilecektir.

3—Muvakkat teminat akçesi 2062 lira 50 kuruştur.

4 Şartnameyi görmek ve izahat almak istiyenlerin Ankarada Emniyet işleri Umum Müdürlüğüne ve Istanbulda Emniyet Müdürlüğüne müracaatları. (1455)

Doktorlar

Dr. Mehmet Ali
idrar yolu hastalıkları mütehassısı
Köprübaşında Eminönü Hanında No. 2
Her gün öğleden sonra

Doktor
Hafız Cemal
Dahili hastalıklar mütehassısı
Divanyolu No. 118 Telefon: 222398

Diş doktoru
Zeki Nuri
Her gün hasta kabul edilir. Her nevi diş rahatsızlığı tedavi olunur. Muayenehane: Üsküdar Ahçıbaşı Mektep sokak No. 50

Göz hekimi doktor
Süleyman Şükrü
Birinci sınıf mütehassıs
Babıâli (Ankara Caddesi Numara 80)

İnegöl Hâkimliğinden:

İnegöl Hastahanesinde 20/2/932 tarihinde vefat eden Adananın Eski Hamam mahallesinden Manastırın Debre kasabı Zeynel oğlu Hüseyinin tereke muamelesi için defter açılmıştır.

Müteveffanın varisi ve alacaklı borçlusu olanlar tarihi ilândan itibaren bir ay zarfında sıfatlarına ve alacak borçlarının miktar ve esbabı subutiyeni beyan etmek üzere İnegöl Sulh Hukuk mahkemesine müracaat eylemeleri ilân olunur (1431).

Istanbul Ziraat Bankasından

Sıra No.	Semti	Mahallesi	Sokağı	Cinsi	Hissesi	Emlâk No.	Hisseye göre muhammen kıymeti
73	Galata	Kemankeş Mustafapaşa	Karaoğlan ve Şeftali	Kagir üç Hane ve bir dükkân	14/96	13 15 16-18	3940 T. L.
261	Kandilli	Kandilli	Ayazma	Hane	3/8	9	1125 „ „
262	„	„	Kılise	Arsa zirai 186	Tamamı	7	250 „ „
263	Atikalipaşa	Atikalipaşa	Çilingirler	Dükkân	2/12	3	200 „ „
264	Beykoz	Beykoz	Kavakdere	Arsa zirai 46	16/30	60	100 „ „
265	Yenimahalle	Yenimahalle	Birncibağ'ar	Arsa zirai 120	Tamamı	12	200 „ „
266	Galata	KemankeşKaraMustafapaşa	Havyar han	Oda	Tamamı	33	3000 „ „
267	Bakırköy	Sakızağacı	Taşhan	iki bap dükkânı müştemil bir bap hane elyevm iki hane ve bir dükkân	„	88,90,92	2000 „ „
268	Kadıköy	Osmanağa	Söğütlüçeşme	Ahşap hane	„	298	750 „ „
269	Beykoz	Beykoz	Fevzipaşa	Nim kâgir iki hane	1/2	114,116	1000 „ „
270	Beyoğlu	Kamerhatun	Kalyoncukulluk	Apartıman ve dükkân	Tamamı	200	10000 „ „

Yüzde yedi buçuk pey akçelerile ihale bedelleri nakden veya gayrimübadil bonosile ödenmek üzere yukarıda evsafı yazılı gayr menkullerden 270 sıra numaralısı kapalı zarfla diğerleri açık arttırma suretile satışa çıkarılmıştır. Kat'ı ihaleleri 3/4/933 pazartesi günü saat on beştedir. Şartnamesine tevfikan tanzim olunacak kapalı zarfların mezkûr saatten evvel bankamızdaki satış komisyonuna tevdii muktazidir. Şartname bankamız kapısına asılmıştır. Senei haliye vergisile belediye rüsumu müşteriye aittir. (1195)

Sıra No.	Semti	Mahallesi	Sokağı	Cinsi	Hissesi	Emlâk No.	Hisseye göre muhammen kıymet
136	Paşabahçesi	Paşabah.	Fenerli	Hane	3/8	11	300 T. L.
137	Kadıköy	Osmanağa	Dut	Arsa zirai 140	Tamamı	17	420 „ „
144	Edirnekapı	Atik Mustafa paşa	Lonca	Hane ve dük.	„	46 48	1500 „ „
148	„	„	Kılise	Kârgir hane	„	37	800 „ „
153	„	Molla aşki	Yanaki kalfa	Kalp ahşap hane	„	25	400 „ „
155	„	„	„	Kâgir dük. ve hane	„	21,48	2500 „ „
160	Arnavutköy	Arnavutköy	Büyükayazma	Ahşap hane	„	159	800 „ „
161	Beyoğlu	Kurtuluş	Değirmen	„ „	1/3	73	235 „ „
162	Çarşıyıkebir	Çarşı	Bodrum han	Kâgir dük.	Tamamı	6	900 „ „
167	Arnavutköy	Arnavutköy	Yağhane çıkmazı	Hane	„	22	200 „ „
168	Fener	Abdisubaşı	Ayazma	Arsa zirai 87	„	15	210 „ „
169	Edirnekapı	Çakırağa	Kuyu'u	„ „ 159	„	30	130 „ „
170	Balat	Karabaş	Balat köprübaşı	„ „ 407	„	44	1250 „ „
173	Arnavutköy	Arnavutköy	Kireçhane	„ „ 170	„	14	340 „ „
197	Beyoğlu	Kamerhatun	Kalyoncukulluğu	Kâgir hane	9/32	129	5625 „ „

Pey akçelerile ihale bedelleri nakden veya gavrimübadil bonosile ödenmek üzere yukarıda evsafı yazılı gayri menkuller 13/3/93 tarihinden itibaren bir ay zarfında pazarlıkla satılacaktır. Şartname bankamız kapısına asılmıştır. Senei haliye vergisile belediye rüsumu müşteriye aittir. (1194)

Hilâliahmer

GAZETESİ

Bayramda yalnız

Hilâliahmer gazetesi çıkar.

Hilâliahmer Cemiyeti Istanbul Bürosundan:

ilânlarınız için en kuvvetli neşir vasıtası Hilâliahmer gazetesidir. ilânlarınızı yalnız Hilâliahmer gazetesine veriniz. Hilâliahmer gazetesi Istanbul'da değil, Türkiyenin her tarafında şubelerimiz vasıtasile satılmaktadır. ilânlarınız, hem müessesenize ve hem de Hilâliahmer Cemiyetine menfaat temin edecektir.

ilânlarınızı:

Istanbul'da: Yeni postahane karşısında Hilâliahmer Satış bürosuna telefon 22653

Istanbul'da Ankara caddesinde ilâncılık Türk Limitet Şirketine telefon 20095 veriniz. Son sahifede 30 sondan evelki iki sahifede 40 kuruştur.

Millî Türk Seyahat Acentalığı

NATTA

ŞiKAGO Sergisine

tertip ettiği seyahate iştirak ediniz.

10 Temmuz 20 Ağustos 1933

GALATA - SARAY

Ziraat Bankası

Adana Mensucat Fabrikası

Sağlam - Güzel - Ucuz

iPLiK

20 Ingiliz numarasına kadar

VATER (Bükülü)
EXTRA (Kıvrak)
RETOR (Katlı)
BOYALI

BEZ

90 santim genişliğine kadar ince, kalın, renkli, beyaz.

Çifçi marka KAPUT
Dimi, örtülük
Yazlık elbiselik
Tentelik, Perdelik

Evler - Hastaneler - Mekteplere her yere elverişli:

Nümuneleri görmek ve fiatları anlamak için Ziraat Bankalarına veya doğrudan doğruya fabrikaya müracaat edilir.

Adres: Adana P. K. No 67 Telgraf adresi: Adana: Batik

SEYRiSEFAiN

Merkezi idaresi Galata köprübaşı B2623 Şube A, Sirkeci Mühürdar zade Han 22640

İzmir - Mersin Postası

KONYA 7-4-933 cuma saat 10 da idare rıhtımından.

Izmir-Mersin postaları 7-Nisan-933 den itibaren her hafta cuma günleri kalkacak gidişte Çanakkale, Izmir, Çeşme, Kuşadası, Küllük, Bodrum, Marmaris, Dalyan, Fethiye, Kalkan, Kaş, Finike, Antalya, Alanya iskelelerine uğrıyarak Mersine gidecek ve dönüşte aynı iskelelerle beraber Taşucu, Anamur'a uğrıyarak pazartesi sabahı Istanbul'a dönecektir. (1444)

YELKENCİ VAPURLARI

KARADENIZ POSTASI

Erzurum

vapuru 3 Nisan **Pazartesi**

günü akşamı Sirkeci'den hareketle (Zonguldak, inebolu, Ayancık, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Sürmene ve Rize)ye azimet ve avdet edecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci Hanındaki acentalığına müracaat. Tel: 21515 (1357)

Ittihadı Millî

Türk Sigorta Şirketinden:

28 Mart 1933 tarihinde alelâde inikat eden hissedaran heyeti umumiyesinde şirketimiz hisseleri - nin 12 No. lu kuponu mukabilinde ve kazanç vergisi hini tediyede tevkif edilmek üzere hisse başına 180 kuruş temettü tevzii takarrür etmiş olduğundan 10 Nisan 1933 tarihinden itibaren Galatada Ün - yon hanında kâin Şirketimiz veznesinden tediyatta bulunulacağı hissedarlarımızın nazarı ittilaına arzolunur. (1382)

Anadolu Anonim

Türk Sigorta Şirketinden:

30 Mart 933 tarihinde Ankarada Türkiye İş Bankasında alelâde olarak inikat eden hissedaran he - yeti umumiyesinde şirketimiz hisselerinin 8 No. lu kuponu muka - bilinde kazanç vergisi bittenzil hisse başına 150 kuruş itası takarrür etmiş olduğundan 10 Nisan 1933 tarihinden itibaren Türkiye İş Bankası Ankara idarei merkeziyesi ile İzmir ve Bursa şehirlerinde ve İstanbulda dördüncü Vakıf hanındaki şirketimizin mua - melât merkezinde ve ayni zamanda Galatada Ünyon Hanında Şirket umumî acentalığında tediya - ta başlanacağı hissedarlarımızın nazarı ittılaına arzolunur (1381)

SAHİBİ: MEHMET ASIM
Umumî Neşriyat Müdürü: FİKRET ADİL
VAKIT MATBAASI — ISTANBUL

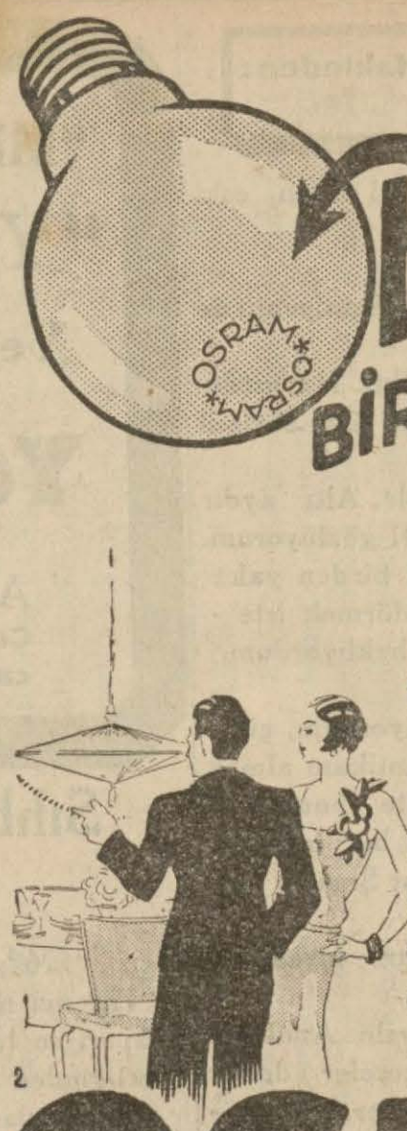

BU MARKANIN BİR AMPUL ÜZERİNDE bulunması o lambanın hakiki Osram mamulatından oldugunu ispat eder. Her hangi bir alıcı yeknazarda iyi bir lambayı fenasından tefrik edemez. Çünkü her iki lamba haricen aynı şekildedir. Fakat bir lamba üzerinde Osram ismi yazılı ise bu mutlaka o ampulün en yüksek bir sınıfa mensubiyetine bir delildir. Bu itibarla mübayaatınızda daima Osram markasına dikkat etmelisiniz. Osram, elektrik ampulleri imalatı sahasında en eski tecrübelere maliktir.

OSRAM

(411)

Ipekiş, Maroken Birmanlar'da tam 178 renk tatbik etmiştir. Bu renklerin 48 i Ipekiş'in Paris acentesinin gönderdiği en son moda renklerdir.

Maroken Birman,

iPEKıŞ'in aylardan beri üzerinde durarak çalıştığı ve en ziyade benimsediği bir kumaştır, Onun için ipekiş MAROKEN BiRMANı bu sezon için intihap ve tereddütsüz en iyi kumaş olarak ilân etti. ...Ve en ucuz!.. Çünkü iPEKiŞ'in:

295 kuruşa..

aldığınız bir metre BiRMAN MAROKEN'i ayarındaki ecnebî kumaşını:

10 liraya..

bile tedarik edemezsiniz. ipekiş Maroken Birmanları ile en ağır tuvaletten en hafif spor robuna kadar bütün ipekli elbiselerinizi yapabilirsiniz.

"Bu iş te İpekiş'indir.,,

Askerî Fabrikalar ilânları

1630 ton Lavemarin kömürünün ihale günü hakkında.

Yukardaki malzemenin kapalı zarf suretile münakasasının 5/4/933 tarihinde yapılacağı ilân edilmişti. Bugün bayrama tesadüf etmesi ihtimali olduğundan bu takdirde münakasanın bayram ertesine tesadüf eden 9/4/933 tarihinde saat 14 te yapılacağı laâkadaranın malûmu olmak üzere ilân olunur. (1436)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

1400 ilâ 1600 Ton Rekompoze kömürü:

Kapalı zarfla münakasası 17/Nisan/933 Pazartesi günü saat 14 te.

Harp Gemileri ihtiyacı için lüzumu olan yukarda miktarı yazılı Rekompoze kömürü kapalı zarf usulile münakasaya konulduğundan şartnamesini görmek istiyenlerin her gün ve mezkûr kömürü itaya talip olacakların da münakasa gün ve saatinde muvakkat teminat makbuzlarile birlikte Kasımpaşada Deniz Levazım Satınalma komisyonuna müracaatları. (1276)